สำเนา

ที่ นร ๐๕๐๘/ว ๒๒๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๙ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง การถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย" แด่ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

กราบเรียน/เรียน รอง-นรม., รัฐ-นร., กระทรวง, กรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงวัฒนธรรม ที่ วธ ๐๔๐๑/๒๖๑๗ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖

ด้วยกระทรวงวัฒนธรรมได้เสนอเรื่อง การถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย" แด่ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ไปเพื่อดำเนินการ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ รับทราบตามที่กระทรวงวัฒนธรรมเสนอ

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ (อย่างยิ่ง)

ณัฐฏ์จารี อนันตศิลป์

(นางณัฐฏ์จารี อนันตศิลป์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๘๒๒ (สุภาวดี)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๘๒๒๔
www.soc.go.th
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

หมายเหตุ อัยการสูงสุด : จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
รอง นรม. รัฐ-นร. : จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
กระทรวง กรม องค์กรอิสระ

ที่ วธ ๐๔๐๑/๒๖๑๗

กระทรวงวัฒนธรรม
๑๐ ถนนเทียมร่วมมิตร
เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๑๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย" แด่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ วันจันทร์ที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕
๓. สำเนาคำสั่งคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่ ๕/๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๕
๔. สำเนารายงานการประชุมคณะอนุกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันจันทร์ที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕
๕. สำเนาหนังสือสำนักพระราชวัง ที่ พว ๐๒๐๖.๑๒/๓๗๕๙ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๕
๖. สำเนาหนังสือสำนักพระราชวัง ที่ พว ๐๒๐๒.๒/๑๘๖๘๐ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๕
๗. ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย" แด่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาเจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพรยพัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี
๘. QR Code สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ - ๗

ด้วยกระทรวงวัฒนธรรม ขอเสนอเรื่องการถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย" แด่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๖) รวมทั้งเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงวัฒนธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยหมายเลข ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม...

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

เนื่องด้วยในวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๕ เป็นวันคล้ายวันสถาปนาหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ครบรอบ ๗๐ ปี กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากร ตระหนักในพระมหากรุณาธิคุณสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงให้ความสนพระราชหฤทัยและอุปถัมภ์งานจดหมายเหตุไทย อีกทั้งทรงพระกรุณาพระราชทานพระราชดำรัสแนะนำเกี่ยวกับวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่นำมาใช้ในงานด้านจดหมายเหตุที่ได้ทอดพระเนตรจากการเสด็จเยือนประเทศต่าง ๆ อันเป็นคุณานุปการต่อการพัฒนางานอนุรักษ์เอกสารจดหมายเหตุ และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุ ตลอดจนได้ทรงมีกระแสพระราชดำรัสถึงความสำคัญของการจัดทำหลักสูตรวิชาจดหมายเหตุในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการจดหมายเหตุ และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการจดหมายเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีความรู้ความสามารถในการวิจัยการจัดการจดหมายเหตุ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ถ่ายทอด และประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์แก่การศึกษาค้นคว้าของอนุชนรุ่นหลังสืบต่อไป ดังนั้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติและน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มีต่องานจดหมายเหตุไทย กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากร จึงได้นำเสนอคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันจันทร์ที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ พิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้

๑.๑.๑ เห็นชอบหลักการถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ โดยขอให้ที่ประชุมพิจารณาพระราชสมัญญาฯ ดังนี้

- พระอัครราชูปถัมภิกา การจดหมายเหตุสยาม (หรือไทย)
- พระรัตนราชูปถัมภิกา การจดหมายเหตุสยาม (หรือไทย)
- พระสยามอักษราบริรักษ์ การจดหมายเหตุสยาม (หรือไทย)
- พระสยามอักษรพินิต การจดหมายเหตุสยาม (หรือไทย)
- พระสยามอักษรราชูปถัมภิกา

๑.๑.๒ เห็นชอบร่างคำสั่งคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ เพื่อพิจารณากลั่นกรองข้อมูลและดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาฯ

ที่ประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบหลักการถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ โดยเห็นชอบการถวายพระราชสมัญญา “พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย” และมอบกระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากร รับข้อเสนอของคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติไปดำเนินการ รายละเอียดปรากฏตามรายงานการประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันจันทร์ที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญา โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองการขอพระราชทาน

ถวายพระราชสมัญญาแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ์ โดยให้คณะกรรมการมีหน้าที่พิจารณากลั่นกรองพระราชสมัญญาที่ส่วนราชการขอพระราชทานถวาย รวมทั้งมีหน้าที่ในการตรวจสอบ กลั่นกรอง เสนอความเห็น และข้อแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อเฉลิมพระเกียรติน้อมเกล้าฯ ถวายในแต่ละโอกาสอย่างสมพระเกียรติ เพื่อให้ถูกต้องตามขั้นตอนการปฏิบัติและขนบธรรมเนียมประเพณีก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ กำหนดให้ปรับขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการถวายพระราชสมัญญาและการเรียกขานในฐานะที่ทรงปรีชาสามารถในด้านหรือการนั้น ๆ แด่พระมหากษัตริย์ โดยให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องขอความเห็นจากสำนักราชเลขาธิการเพื่อประกอบการพิจารณาร่วมกับความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๑.๓.๑ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกอบกับคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๒/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๕ และมติที่ประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ ออกคำสั่งคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติที่ ๕/๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๕ โดยมีปลัดกระทรวงวัฒนธรรมเป็นประธานอนุกรรมการ และอธิบดีกรมศิลปากรเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่พิจารณากลั่นกรองข้อมูลเพื่อการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาแด่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ รวมทั้งดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสมพระเกียรติ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๑.๓.๒ คณะอนุกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาพระราชสมัญญา และแนวทางการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาแด่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ และมีมติเห็นชอบพระราชสมัญญา “พระอัครราชูปถัมภิกา การจดหมายเหตุไทย” อ่านว่า “พระ-อัก-คระ-รา-ชู-ปะ-ถัม-พิ-กา-กาน-จด-หมาย-เหด-ไท” มีความหมายว่า “สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์การจดหมายเหตุไทย” และมอบกรมศิลปากรในฐานะฝ่ายเลขานุการดำเนินการจัดทำหนังสือกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อทรงทราบการถวายพระราชสมัญญาฯ รายละเอียดปรากฏตามรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงวัฒนธรรมขอเสนอเรื่องการถวายพระราชสมัญญา “พระอัครราชูปถัมภิกา การจดหมายเหตุไทย” แด่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เนื่องจากการถวายพระราชสมัญญาฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมพระเกียรติและน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมีต่อการจดหมายเหตุของไทย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องดำเนินการนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบและให้ความเห็นชอบ เพื่อให้การถวายพระราชสมัญญาฯ มีผลบังคับทั่วไปแก่หน่วยงานทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน

๓. สาระสำคัญ

กรมศิลปากรในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ได้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ จัดทำหนังสือถึงราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อนำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย" และต่อมาสำนักพระราชวัง (กองงานในพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) ได้มีหนังสือที่ พว ๐๒๐๖.๑๒/๓๗๕๙ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๕ ถึงปลัดกระทรวงวัฒนธรรม แจ้งว่า ได้นำความเรื่องกระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากร น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย" กราบบังคมทูลทรงทราบฝ่าละอองพระบาทแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

๓.๒ จัดทำหนังสือถึงราชเลขานุการในพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญาแด่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งต่อมาสำนักพระราชวัง (กองพระราชภารกิจในพระองค์ ๙๐๔) ได้มีหนังสือ ที่ พว ๐๒๐๒.๒/๑๘๖๘๐ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๕ ถึงปลัดกระทรวงวัฒนธรรม แจ้งว่า ได้นำความเรื่องที่กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากร ขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย" กราบบังคมทูลพระกรุณาทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๖)

๔. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ กฎหมาย

- พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดให้ร่างระเบียบ ร่างข้อบังคับ หรือร่างประกาศที่มีผลบังคับแก่ส่วนราชการโดยทั่วไป ต้องนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๔.๒ มติคณะรัฐมนตรี

- มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ปรากฏตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๘/ว ๗๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญา โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองการขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญาแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ์ โดยให้คณะกรรมการมีหน้าที่พิจารณากลั่นกรองพระราชสมัญญาที่ส่วนราชการขอพระราชทานถวาย รวมทั้งมีหน้าที่ในการตรวจสอบ กลั่นกรอง เสนอความเห็น และข้อแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อเฉลิมพระเกียรติน้อมเกล้าฯ ถวายในแต่ละโอกาสอย่างสมพระเกียรติ เพื่อให้ถูกต้องตามขั้นตอนการปฏิบัติและขนบธรรมเนียมประเพณีก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี

- มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ ปรากฏตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๘/ว ๒๑๓ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ กำหนดให้ปรับขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับ

การถวายพระราชสมัญญาและการเรียกขานในฐานะที่ทรงปรีชาสามารถในด้านหรือการนั้น ๆ แด่พระมหากษัตริย์ โดยให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องขอความเห็นจากสำนักราชเลขาธิการ เพื่อประกอบการพิจารณาร่วมกับความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงวัฒนธรรมจึงขอเสนอเรื่อง การถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกา การจดหมายเหตุไทย" แด่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอิทธิพล คุณปลื้ม)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

กรมศิลปากร
สำนักบริหารกลาง
โทร. ๐ ๒๑๖๔ ๒๕๐๑ - ๒ ต่อ ๔๐๒๙
โทรสาร ๐ ๒๑๖๔ ๒๕๐๑ - ๒ ต่อ ๔๐๓๔
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : fad@saraban.mail.go.th

สำเนาถูกต้อง
ทิพกาล กิจมหาชัย
นักวิชาการวัฒนธรรมปฏิบัติการ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๑๕๗

ที่ นร ๐๔๐๓ (กร.๒)/๕๗๐๕ **วันที่** ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย" แด่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงวัฒนธรรม ขอเสนอเรื่อง การถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย" แด่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ ซึ่งรองนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี ทราบต่อไป

(นายวิษณุ เครืองาม)
รองนายกรัฐมนตรี

รายงานการประชุม
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕
วันจันทร์ที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ เวลา ๑๐.๐๐ น.
ณ ศูนย์ประชุมกระทรวงวัฒนธรรม ชั้น ๘ อาคารวัฒนธรรมวิศิษฏ์
และระบบประชุมทางไกลออนไลน์ (Zoom)

<u>ผู้มาประชุม</u>

๑.	นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒.	นายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม	รองประธานกรรมการ
๓.	นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๔.	นางวรนุช ภู่อิ่ม ผู้ตรวจราชการกระทรวงการคลัง แทน ปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๕.	นางอรพินทร์ หาญชาญชัยกุล อัครราชทูต ณ บันดาร์เสรีเบกาวัน ปฏิบัติหน้าที่ราชการทางกรมสารนิเทศ แทน ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ
๖.	นางสาววิมล ชอบสุข ผู้อำนวยการกองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา แทน ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	กรรมการ
๗.	นางสาวอุไร เล็กน้อย ผู้ตรวจราชการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แทน ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
๘.	นายปราโมทย์ ยาใจ อธิบดีกรมหม่อนไหม แทน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๙.	นายบัญญัติ ฉายอรุณ ผู้อำนวยการกองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แทน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๑๐.	พ.ต.อ. อัครพล บุณโยปัษฎัมภ์ ผู้ช่วยปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แทน ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	กรรมการ

/๑๑. นายวุฒิไกร...

๑๑. นายวุฒิไกร ลีวีระพันธุ์ กรรมการ
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา
แทน ปลัดกระทรวงพาณิชย์

๑๒. นายโสภณ สุวรรณรัตน์ กรรมการ
ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
แทน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

๑๓. นายธนู ขวัญเดช กรรมการ
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
แทน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๑๔. นายแพทย์รุ่งเรือง กิจผาติ กรรมการ
หัวหน้าที่ปรึกษาระดับกระทรวง (นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ)
แทน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

๑๕. นายอุดมศักดิ์ ศักดิ์มั่นวงศ์ กรรมการ
ประธานสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

๑๖. นางฐะปาณีย์ อาจารวงศ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๑๗. นางนฤมล ล้อมทอง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๑๘. นางปริศนา พงษ์ทัดศิริกุล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๑๙. นายปัญญา วิจินธนสาร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๒๐. รองศาสตราจารย์ปิติ ศรีแสงนาม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๒๑. นางสาวลัดดา ตั้งสุภาชัย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๒๒. พลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๒๓. นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๒๔. นายเสริมคุณ คุณาวงศ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๒๕. นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร กรรมการและเลขานุการ
ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

<u>ผู้เข้าร่วมประชุม</u>

๑. นายกฤษฎา คงคะจันทร์ ผู้ช่วยเลขานุการ
รองปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

๒. นางสาวเพชรรัตน์ สายทอง ผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

๓. นางพนารัตน์ คนขยัน ผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

๔. นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ
อธิบดีกรมศิลปากร

๕. นายเกรียงศักดิ์ บุญประสิทธิ์
อธิบดีกรมการศาสนา

/๖. นายชัยพล...

๖. นายชัยพล สุขเอี่ยม
ผู้ตรวจราชการกระทรวงวัฒนธรรม
๗. นางสาวลิปิการ์ กำลังชัย
รองอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม
แทน อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม
๘. นางสาวอัญชลี ทำนุรัฐ
ผู้อำนวยการกองกฎหมาย
สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
๙. นายนพดล กตญาณยุทธ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย
สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
๑๐. นางมานัสศรี ตันไล้
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

<u>เจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการฯ</u> (สป.วธ.)

๑. นางสาวสิริวิภา ชุนเอม
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๒. นางฐนิตนันท์ จามิกรณ์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๓. นางสาวขวัญชนก ณียวัฒน์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๔. นางสาวหงกฤษวรรณ์ ภูเชาวนวิรัตน์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๕. นายรัฐธรรมนูญ ชมโพธิ์สอน
นักจัดการงานทั่วไป
๖. นายพัฒน์ศรุต ช้างนิล
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
๗. นางสาวจุฑารัตน์ จุลวิถี
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

เริ่มประชุม เวลา ๑๐.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ **เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ**
- ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ **เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๕**

นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการ กล่าวว่า สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรมในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันพุธที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๕ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ ศูนย์ประชุมกระทรวงวัฒนธรรม ชั้น ๘ อาคารวัฒนธรรมวิศิษฏ์ กระทรวงวัฒนธรรม และระบบประชุมทางไกลออนไลน์ (Zoom) วาระปกติ จำนวน ๗ หน้า

วาระลับ จำนวน ๑๓ หน้า และวาระลับมาก จำนวน ๕ หน้า แจ้งเวียนให้คณะกรรมการพิจารณาไปก่อนแล้ว กรรมการท่านใดมีข้อทักท้วงหรือสอบถามหรือไม่

นายกฤษฎา คงคะจันทร์ รองปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ผู้ช่วยเลขานุการ กล่าวว่า ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขอแก้ไขรายงานวาระลับ จำนวน ๒ ท่าน คือ นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ และนางปริศนา พงษ์ทัดศิริกุล ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ได้แก้ไขรายงานการประชุมดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวว่า ได้มีการขอแก้ไขรายงานการประชุมดังกล่าว เนื่องจากฝ่ายเลขานุการฯ ได้จดบันทึกรายงานการประชุมในส่วนที่ได้กล่าวถึงผลงานของนายมีชัย แต้สุจริยา ในเรื่องที่ได้จัดทำหนังสือให้กระทรวงวัฒนธรรมเรื่องผ้ามรดกอีสาน หลังสืบค้นข้อมูลและพบว่าไม่ถูกต้องจึงแจ้งฝ่ายเลขานุการฯ ให้ตัดข้อมูลส่วนนี้ออก

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันพุธที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๕ ตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แก้ไขแล้ว

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ ความคืบหน้าการดำเนินงานตามมติที่ประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

นายกฤษฎา คงคะจันทร์ รองปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ผู้ช่วยเลขานุการ รายงานความคืบหน้าการดำเนินงานตามมติที่ประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จำนวน ๒ เรื่อง ดังนี้

๑) ความคืบหน้าการดำเนินงานตามมติที่ประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๕ มีเรื่องอยู่ระหว่างดำเนินการ ๑ เรื่อง คือ ประมาณการรายจ่ายกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพิ่มเติม คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติรับทราบการดำเนินการของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม และมอบกรมส่งเสริมวัฒนธรรมดำเนินการตามข้อเสนอแนะของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมในการจัดสรรงบประมาณแต่ละโครงการ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ทั้งการเยียวยาศิลปินอย่างทั่วถึงและการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอในแต่ละโครงการ ซึ่งกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ได้มีหนังสือ ที่ วธ ๐๕๐๖.๑๔/๙๕๒ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๕ ถึงกรมบัญชีกลาง เพื่อขออนุมัติประมาณการรายจ่ายกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพิ่มเติม ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างรอผลการพิจารณาของกรมบัญชีกลาง เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒) ความคืบหน้าการดำเนินงานตามมติที่ประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๕ ดำเนินการแล้วเสร็จ ๑ เรื่อง คือ การกำหนดวันผ้าไทยแห่งชาติ วันที่ ๑๒ สิงหาคม ซึ่งคณะรัฐมนตรี ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบ เรื่อง การกำหนดให้วันที่ ๑๒ สิงหาคมของทุกปี เป็นวันผ้าไทยแห่งชาติ ตามที่กระทรวงวัฒนธรรมเสนอ

มติที่ประชุม รับทราบ ความคืบหน้าการดำเนินงานของกระทรวงวัฒนธรรม

๓.๒ การรายงานผลการเข้าร่วมรับฟังการเสวนา เรื่อง "ประเด็นการแต่งตั้งศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ภาพถ่าย) ประจำปี ๒๕๖๔"

นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กรรมการและเลขานุการ รายงานว่า สมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้มีหนังสือสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ สภท. ๐๑๑/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เรื่อง ขอกราบเรียนเชิญร่วมการเสวนา เรื่อง "ประเด็นการแต่งตั้งศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ภาพถ่าย) ประจำปี ๒๕๖๔" โดยกราบเรียนเชิญ ฯพณฯ วิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เข้าร่วมรับฟังการเสวนา ในวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๘.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี

/(นายวิษณุ...

(นายวิษณุ เครืองาม) ได้มอบหมายให้กระทรวงวัฒนธรรมเข้าร่วมรับฟังการเสวนาฯ และกระทรวงวัฒนธรรมได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมเข้าร่วมรับฟังการเสวนาฯ และให้นำมารายงานในที่ประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ในการนี้ ขออนุญาตให้รองอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรมรายงานผลการเข้าร่วมรับฟังการเสวนาฯ

นางสาวลิปิการ์ กำลังชัย รองอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม แทน อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม รายงานว่า มีการจัดเสวนา ๒ วัน ได้แก่ การเสวนาของสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ "ประเด็นการแต่งตั้งศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ภาพถ่าย) ประจำปี ๒๕๖๔" และการเสวนาหัวข้อ "ทิศทางการพัฒนาวงการถ่ายภาพสู่สากล" โดยคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ภาพถ่าย) ปีพุทธศักราช ๒๕๖๔ ดังนี้

๑) การแสดงความคิดเห็นต่อการพิจารณาคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ภาพถ่าย) พุทธศักราช ๒๕๖๔

๒) การแสดงความคิดเห็นต่อกระบวนการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ

๓) การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคณะอนุกรรมการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ

๔) การแสดงความคิดเห็นต่อคุณสมบัติของศิลปินแห่งชาติ

๕) การแสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ

๖) ความคาดหวังจากเวทีเสวนา

ความคาดหวังจากการเสวนาของสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ประเด็นการแต่งตั้งศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ภาพถ่าย) ๒๕๖๔ ต้องการให้เป็นแรงผลักดันและเสียงสะท้อนให้สังคมได้รับทราบ โดยไม่ก้าวล่วงไปถึงการถอดถอนศิลปินแห่งชาติ เพื่อปรับปรุงการพิจารณาคัดเลือกศิลปินแห่งชาติให้มีคุณภาพ

ที่ประชุมได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

นางฐะปาณีย์ อาจารวงศ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวว่า จากการเข้าร่วมรับฟังการถ่ายทอดสดการเสวนาฯ ได้แบ่ง ออกเป็น ๓ ช่วง ดังนี้ ช่วงแรก เป็นข้อคิดเห็นภาพรวมการแต่งตั้งศิลปินแห่งชาติ โดยเฉพาะสาขาทัศนศิลป์ (ถ่ายภาพ) ช่วงที่สอง เป็นข้อเสนอแนะทิศทางแก้ไขปรับปรุงพัฒนาวงการศิลปวัฒนธรรมของชาติ โดยเฉพาะสาขาทัศนศิลป์ (ถ่ายภาพ) และให้สมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ในฐานะผู้จัดเสวนาฯ จัดทำสรุปผลการเสวนาครั้งนี้ ส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาด้วย ช่วงสุดท้าย เป็นช่วงคำถาม – คำตอบจากการประชุมเสวนาฯ ในการพิจารณาคัดเลือกศิลปินแห่งชาติแต่ละปีที่ผ่านมาและปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีขั้นตอนและหลักเกณฑ์ ดังนี้ (๑) ขั้นตอนเสนอรายชื่อ ตามข้อ ๘ ของกฎกระทรวงกำหนดสาขา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกและประโยชน์ตอบแทนของศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ (๒) ขั้นตอนตรวจสอบคุณสมบัติ ตามข้อ ๙ ของกฎกระทรวงฯ เป็นหน้าที่ของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม (๓) ขั้นตอนการพิจารณาของคณะอนุกรรมการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติตามอำนาจของคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ แต่งตั้งตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ และตามข้อ ๑๐ ของกฎกระทรวงฯ และ (๔) ขั้นตอนการพิจารณาโดยคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นไปตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ หากสมาคมฯ ส่งสรุปผลการเสวนาให้คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เห็นควรมอบหมายให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมรับข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ นำไปประกอบการพิจารณา หากในโอกาสต่อไปจะมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การพิจารณาจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวงการศิลปวัฒนธรรมของชาติโดยรวมสืบไป

/นายวิษณุ ...

นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการ กล่าวว่า เห็นด้วยกับข้อเสนอของนางฐะปาณีย์ อาจารวงศ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ หากสมาคมฯ ได้ส่งรายงานผลการเสวนามาแล้ว มอบกรมส่งเสริมวัฒนธรรม พิจารณาข้อสังเกตจากการเสวนาทั้งสองเวทีไปพิจารณาประกอบการดำเนินการปรับปรุง กฎกระทรวงกำหนดสาขา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือก และประโยชน์ตอบแทนของศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อให้เกิดการพัฒนาวงการศิลปวัฒนธรรมของชาติ เนื่องจากขณะนี้มีกระแสวิพากวิจารณ์คณะอนุกรรมการฯ ที่ดำรงตำแหน่งหลายสมัย เมื่อดำเนินการแล้วขอให้กรมส่งเสริมวัฒนธรรมรายงานผลการดำเนินงานให้แก่คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติทราบ ก่อนดำเนินการในครั้งต่อไป ขณะนี้สังคมกำลังให้ความสนใจและปรากฏในสื่อต่าง ๆ เรื่องศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบผลการเข้าร่วมรับฟังการเสวนา เรื่อง "ประเด็นการแต่งตั้งศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ภาพถ่าย) ประจำปี ๒๕๖๔" โดยสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และการเสวนาหัวข้อ "ทิศทางการพัฒนาวงการถ่ายภาพสู่สากล" โดยคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และมอบหมายกรมส่งเสริมวัฒนธรรม นำข้อสังเกตจากการเสวนาทั้งสองเวทีไปพิจารณาประกอบการดำเนินการปรับปรุงกฎกระทรวงกำหนดสาขา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือก และประโยชน์ตอบแทนของศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อให้เกิดการพัฒนาวงการศิลปวัฒนธรรมของชาติโดยรวมสืบไป

๓.๓ การจัดแสดงผลงานรัฐบาล ภายใต้หัวข้อ "ถามมา ตอบไป เพื่อประเทศไทยที่ดีกว่าเดิม" BETTER THAILAND OPEN DIALOGUE ในมิติวัฒนธรรม

นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กรรมการและเลขานุการ รายงานว่า สืบเนื่องจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ๑๑๑๑/ว ๒๓๐๗ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ เชิญกระทรวงวัฒนธรรมร่วมจัดนิทรรศเพื่อนำเสนอผลงานการขับเคลื่อนวาระสำคัญของประเทศในรูปแบบนิทรรศการ On site ในประเด็นหัวข้อเรื่อง Soft Power ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ณ ห้างสรรพสินค้าสยามพารากอน โดยในวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธานในพิธีเปิดและกล่าวปาฐกถา "อดีต ปัจจุบัน เพื่อประเทศไทยที่ดีกว่าเดิม" ทั้งนี้ กระทรวงวัฒนธรรมได้จัดนิทรรศการแสดงผลงานโดยนำเสนอแนวคิดการส่งเสริมซอฟต์พาวเวอร์ในมิติวัฒนธรรมในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ (๑) วัฒนธรรม คือ พลังแห่งอนาคต : วัฒนธรรมพลิกโฉมประเทศไทยสู่การสร้างรายได้ เสริมคุณค่า พัฒนาสังคมไทยให้ยั่งยืน (๒) CPOT จากคุณค่า... สู่มูลค่า ทุนทางวัฒนธรรมสู่มูลค่าทางเศรษฐกิจ (๓) เที่ยวชุมชน ยลวิถี (๔) 5F เศรษฐกิจวัฒนธรรม (๕) ศักยภาพวัฒนธรรมไทยในระดับโลก (๖) ก้าวต่อไปกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจวัฒนธรรม ซึ่งได้นำเสนอผลการดำเนินงานสิ้นสุดเรียบร้อยแล้ว และได้รับความสนใจจากผู้เข้าชมงานเป็นจำนวนมาก

มติที่ประชุม รับทราบ

๓.๔ รายงานผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริม สืบสาน และธำรงรักษาอัตลักษณ์ความเป็นไทยด้วยภาษาไทย

นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กรรมการและเลขานุการ เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริม สืบสาน และธำรงรักษาอัตลักษณ์ความเป็นไทยด้วยภาษาไทย ซึ่งอนุญาตให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงวัฒนธรรม (นายชัยพล สุขเอี่ยม) เป็นผู้รายงาน

/นายชัยพล...

นายชัยพล สุขเอี่ยม ผู้ตรวจราชการกระทรวงวัฒนธรรม ได้รายงานว่า ในคราวการประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริม สืบสาน และธำรงรักษาอัตลักษณ์ความเป็นไทยด้วยภาษาไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันพุธที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๐.๐๐ น. ซึ่งมีนายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานอนุกรรมการ นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบาร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เป็นรองประธานอนุกรรมการ ที่ประชุมได้มีมติกำหนดจัดงานวันภาษาไทยแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๕ โดยมีกิจกรรม ดังนี้

๑) กิจกรรมการคัดเลือก

(๑) คัดเลือกปูชนียบุคคลด้านภาษาไทย ผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น ผู้ใช้ภาษาถิ่นดีเด่น และผู้มีคุณูปการต่อการใช้ภาษาไทย พุทธศักราช ๒๕๖๕

(๒) คัดเลือกเยาวชนผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่นที่มีความสามารถด้านการพูด การอ่าน การเขียน พุทธศักราช ๒๕๖๕

๒) กิจกรรมการประกวด/แข่งขันทักษะทางภาษาไทย

(๑) จัดประกวดคำขวัญเนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๕

(๒) จัดประกวดเพลงแรป หัวข้อ "รักนะจ๊ะ ภาษาไทย"

(๓) จัดประกวดเพลง "เพชรในเพลง"

(๔) การประกวดหนังสือทำมือ

(๕) กิจกรรมประกวดบรรยายธรรมของเยาวชน

(๖) การประกวดสวดโอ้เอ้วิหารราย

(๗) จัดกิจกรรมแข่งขันทักษะทางภาษาไทย อาทิ การแต่งกลอน การคัดลายมือ การวาดภาพระบายสี และการประกวดคลิปวิดีโอ

๓) การแสดงทางศิลปวัฒนธรรม/การส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในพระพุทธศาสนา

(๑) การแสดงเพลงจากศิลปินที่ได้รับรางวัลเพชรในเพลง จำนวน ๒ เพลง

(๒) การแสดงเพลงแรป "รักนะจ๊ะ ภาษาไทย"

(๓) การแสดงศิลปะและวัฒนธรรม จำนวน ๒ ชุด

(๔) การสวดมนต์หมู่สรรเสริญพระรัตนตรัยทำนองสรภัญญะ

(๕) การสวดมหาชาติคำหลวง

๔) กิจกรรมสัมมนา/เสวนาทางวิชาการ

(๑) จัดสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง มหาชาติในวัฒนธรรมไทย (กำหนดจัดงานในวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมสำนักหอสมุดแห่งชาติ)

(๒) จัดงานบรรยายทางวิชาการเนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ ในหัวข้อ "ภาษาไทยในต่างแดน" ในลักษณะออนไซต์ และถ่ายทอดผ่านทางออนไลน์ ในวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕

๕) การจัดพิมพ์หนังสือเผยแพร่ความรู้

(๑) จัดพิมพ์หนังสือเก่าหายาก เรื่อง นามพรรณพฤกษา สัตวาภิธาน และนิติสารสาธกของพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)

(๒) จัดพิมพ์สูจิบัตรเนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๕

(๓) จัดพิมพ์หนังสือประวัติ ผลงานปูชนียบุคคลด้านภาษาไทย ผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น ผู้ใช้ภาษาถิ่นดีเด่น และผู้มีคุณูปการต่อการใช้ภาษาไทย พุทธศักราช ๒๕๖๕

/(๔) จัดพิมพ์...

(๔) จัดพิมพ์หนังสือประวัติ ผลงาน เยาวชนผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น ที่มีความสามารถด้านการพูด การอ่าน การเขียน พุทธศักราช ๒๕๖๕

๖) กิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

(๑) วีดิทัศน์ความสำคัญของวันภาษาไทยแห่งชาติ

(๒) วีดิทัศน์สรุปงานวันภาษาไทยแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๔

(๓) วีดิทัศน์ส่งเสริมการใช้ภาษาไทยของสถานเอกอัครราชทูตประจำประเทศไทย

(๔) รณรงค์ส่งเสริมการใช้ภาษาไทย (Road Show) ณ ทำเนียบรัฐบาล

(๕) จัดงานแถลงข่าววันภาษาไทยแห่งชาติ

(๖) คำปราศรัยของนายกรัฐมนตรี เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๕

(๗) เผยแพร่ผลงานการประกวดคำขวัญเนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๕ ไปยังเครือข่ายและหอศิลป์ทั่วประเทศ

(๘) เผยแพร่สื่อวีดิทัศน์หรือรายการที่ผลิตเกี่ยวกับการส่งเสริมภาษาไทยผ่านช่องทางออนไลน์

(๙) จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน (แจกจ่ายหนังสือ)

(๑๐) การจัดนิทรรศการ Mitsubishi Asian Children's Enikki Festa 2021 - 2022

(๑๑) จัดนิทรรศการหนังสือหายาก โดยหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

(๑๒) จัดนิทรรศการปูชนียบุคคลด้านภาษาไทย ผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่นชาวต่างประเทศ ผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น ผู้ใช้ภาษาไทยถิ่นดีเด่น และเด็ก เยาวชนผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น

(๑๓) เผยแพร่กิจกรรมวันภาษาไทยแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ในรูปแบบออนไลน์ ออกอากาศทางช่อง ๙ MCOT HD หมายเลข ๓๐ ในวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕

ทั้งนี้ ที่ประชุมได้กำหนดจัดงานวันภาษาไทยแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๕ ในวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ตั้งแต่เวลา ๑๓.๓๐ น. เป็นต้นไป ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย โดยกราบเรียนเชิญนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ภายในงานจะมีการมอบรางวัลแก่ผู้ได้รับการคัดเลือกประเภทต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ และการแสดงผลงานของผู้ที่ได้รับรางวัล

ที่ประชุมได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวว่า ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาเพิ่มเติมกิจกรรมการมอบรางวัลให้ชาวต่างประเทศผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น และการเชิญเข้าร่วมปาฐกถาในงานด้วย

มติที่ประชุม รับทราบ และมอบฝ่ายเลขานุการฯ รับข้อสังเกตจากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติไปดำเนินกิจกรรมให้ครบถ้วนตามรายละเอียดกิจกรรมที่มีการนำเสนอต่อที่ประชุม

๓.๕ รายงานผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านศาสนาตามแผนงานบูรณาการการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การจัดกิจกรรมเนื่องในวันวิสาขบูชา

นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กรรมการและเลขานุการ ขออนุญาตให้อธิบดีกรมการศาสนา เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านศาสนาตามแผนงานบูรณาการการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การจัดกิจกรรมเนื่องในวันวิสาขบูชา

/นายเกรียงศักดิ์...

นายเกรียงศักดิ์ บุญประสิทธิ์ อธิบดีกรมการศาสนา รายงานว่า กรมการศาสนา ได้จัดกิจกรรมเนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชา พุทธศักราช ๒๕๖๕ จำนวน ๒ กิจกรรม ดังนี้

๑) การประชาสัมพันธ์และการสร้างการรับรู้กิจกรรมงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชา พุทธศักราช ๒๕๖๕

๑.๑) จัดทำสปอตส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชา พุทธศักราช ๒๕๖๕ โดยนายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม กล่าวเชิญชวนพุทธศาสนิกชนร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาถวายเป็นพุทธบูชา เสริมสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว เพื่อสืบสานประเพณีวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ทั้งในรูปแบบปกติ ณ สถานที่ที่กำหนด (On - site) หรือจัดกิจกรรมฯ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Online) โดยเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญ และหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง เนื่องในวันวิสาขบูชา ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมหรือเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีออนไลน์ให้พุทธศาสนิกชนได้รับรู้และเข้าใจ พร้อมที่จะนำความรู้ที่ได้รับมาไปยึดถือปฏิบัติเป็นประโยชน์แก่ตนเอง สังคมและประเทศชาติ

๑.๒) จัดทำ Web Application http://วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา.com สร้างการรับรู้ด้วยการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผ่านช่องทางโซเชียลมีเดีย ภายในนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจประกอบด้วย

- ภาพยนตร์แอนิเมชัน “สาระวันวิสาขบูชา”
- ซีรีส์ทะลุมิติแดนพุทธภูมิ จำนวน ๔ ตอน
- องค์ความรู้เกี่ยวกับสัตตมหาสถาน ในรูปแบบ E - book
- กิจกรรมตามรอย Buddha ตอบปัญหาธรรม
- นานาสาระธรรม คติธรรมวันวิสาขบูชา จากพระนักเทศน์ ที่มีชื่อเสียง เช่น พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) พระราชธรรมนิเทศ (พยอม กลฺยาโณ) พระเมธีวชิโรดม (วุฒิชัย วชิรเมธี) พระสุธีวชิรปฏิภาณ (วีรพล วีรญาโณ) และพระอธิการไพศาล วิสาโล

๒) จัดกิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชา พุทธศักราช ๒๕๖๕ ทั่วประเทศ ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ๗๖ จังหวัด ดังนี้

๒.๑) กรุงเทพมหานคร

กรมการศาสนา ร่วมกับคณะสงฆ์วัดสุทัศนเทพวราราม จัดพิธีเจริญพระพุทธมนต์ ตักบาตร และเวียนเทียน กิจกรรมสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสัตตมหาสถาน สถานที่ ๗ แห่ง เกี่ยวกับการตรัสรู้ ภายใต้กิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวันวิสาขบูชา พุทธศักราช ๒๕๖๕ เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ณ วัดสุทัศนเทพวราราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยมีพระพรหมวชิรมุนี (เชิด จิตตฺคุตฺโต) กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าอาวาสวัดสุทัศนเทพวราราม เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ และนายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานฝ่ายฆราวาส พร้อมด้วยผู้บริหารกระทรวงวัฒนธรรม ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรเครือข่ายทางศาสนา สถานศึกษา และพุทธศาสนิกชนเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

๒.๒) ส่วนภูมิภาค ๗๖ จังหวัด ได้ประสานความร่วมมือกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ จัดกิจกรรมฯ ดังนี้

๒.๒.๑) จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ การทำบุญตักบาตร ทำวัตรสวดมนต์ เจริญจิตภาวนา ฟังพระธรรมเทศนา สักการะพระบรมสารีริกธาตุ เวียนเทียน ในรูปแบบปกติ ณ สถานที่ที่กำหนด (On - site) หรือจัดกิจกรรมฯ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (online) โดยดำเนินการ

/ตามข้อ ...

ตามข้อกำหนดตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ และคำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - 19) รวมทั้งมาตรการและแนวทางการปฏิบัติของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ประกาศ คำสั่ง และคำแนะนำ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

๒.๒.๒) ผลิตสื่อสร้างสรรค์ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สำหรับเด็กและเยาวชน หรือเปิดพื้นที่ แหล่งเรียนรู้ เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ ความสำคัญ และหลักธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องในวันวิสาขบูชา โดยสามารถเข้าร่วมกิจกรรมหรือเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีออนไลน์ได้หลากหลายรูปแบบ

๒.๒.๓) บูรณาการการจัดกิจกรรมฯ ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และคณะสงฆ์ เครือข่ายพระธรรมวิทยากรของกรมการศาสนา จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา โดยบูรณาการสืบสานเทศกาล ประเพณี และวัฒนธรรม นำวิถีถิ่น วิถีไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยดำเนินการตามข้อกำหนดตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ และมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - 19) ของกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งประกาศ คำสั่ง และคำแนะนำที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

ทั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบออนไซต์ (On - site) จำนวน ๑,๘๘๕,๔๙๐ รูป/คน และรูปแบบออนไลน์ (Online) จำนวน ๑๖๕,๖๕๐ รูป/คน โดยนำเสนอวีดิทัศน์สรุปผลการจัดกิจกรรมเนื่องในวันวิสาขบูชา พุทธศักราช ๒๕๖๕ ความยาว ๓ นาที

ที่ประชุมได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

นายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม รองประธานกรรมการ กล่าวว่า ในส่วนของกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ผ่านมา กระทรวงวัฒนธรรมได้มอบนโยบายให้กรมการศาสนาจัดกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์ (Online) ควบคู่กับกิจกรรมรูปแบบออนไซต์ (On - site) จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์มีจำนวนหลักแสนคน แม้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - 19) จะผ่อนคลายแล้วก็ยังมีคนจำนวนหนึ่งเข้าร่วมกิจกรรมช่องทางออนไลน์อยู่ ประกอบกับเป็นแนวทางของรัฐบาลที่กำหนดให้ทุกหน่วยงานจัดกิจกรรมในรูปแบบออนไลน์คู่ขนานไปด้วย ในส่วนของการประชาสัมพันธ์ ขอบคุณกรมการศาสนาที่ได้จัดทำวีดิทัศน์ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและส่งต่อไปยังเครือข่ายทางศาสนาอื่น ๆ กระทรวงวัฒนธรรมยังคงดำเนินการยกระดับเทศกาล ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนา โดยการบันทึกเทปกิจกรรมนำไปเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ และการทำกิจกรรมรูปแบบออนไลน์ในรูปแบบแอปพลิเคชัน หรือเว็บไซต์ http://วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา.com เพื่อขยายการรับรู้ไปยังประชาชน

นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการ กล่าวว่า รับทราบผลการจัดกิจกรรม และขอให้ดำเนินการในรูปแบบนี้ต่อไปสำหรับกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาอื่น ๆ เช่น วันอาสาฬหบูชา

นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กรรมการ กล่าวว่า ผลการดำเนินกิจกรรมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมแจ้งให้ที่ประชุมทราบนั้น เป็นเรื่องที่ดี เนื่องจากช่วง ๒ - ๓ เดือนที่ผ่านมานั้น พบข่าวเกี่ยวกับวงการศาสนา ลัทธิแปลก ๆ ใหม่ ๆ ปรากฏขึ้นทำให้คนหลงเชื่อ สิ่งที่คณะอนุกรรมการฯ ได้ดำเนินการอยู่แล้วนั้นเป็นเรื่องที่ดี แต่บริบทในการสื่อสารให้การรับรู้ต่อประชาชนนั้นควรเพิ่มเติมเรื่องใหม่ ๆ นอกเหนือจากที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางศาสนาด้วย

มติที่ประชุม รับทราบและขอให้กรมการศาสนา ประชาสัมพันธ์ ขยายผลกิจกรรมทางศาสนาในมิติใหม่เพิ่มเติมเพื่อสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจทางศาสนาที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน

/๓.๖ การจัดงาน...

๓.๖ การจัดงานมหกรรมวัฒนธรรมแห่งชาติ วิถีถิ่น วิถีไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ครั้งที่ ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ "สืบศิลป์ถิ่นอีสาน ESAN DO DEE" เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กรรมการและเลขานุการ รายงานต่อที่ประชุมถึงผลการจัดงานมหกรรมวัฒนธรรมแห่งชาติ วิถีถิ่น วิถีไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ครั้งที่ ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ "สืบศิลป์ถิ่นอีสาน ESAN DO DEE" เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สืบเนื่องจากกระทรวงวัฒนธรรมได้มีนโยบายในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากโดยบูรณาการความร่วมมือกับจังหวัด และภาคีเครือข่ายต่าง ๆ จึงกำหนดจัดงานมหกรรมวัฒนธรรมแห่งชาติ "วิถีถิ่น วิถีไทย" ขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ใน ๔ ภูมิภาค ครั้งแรกจัดขึ้นในพื้นที่ภาคใต้ภายใต้ชื่องาน "เสน่ห์เมืองหนังโนรา รังสรรค์ศิลป์ถิ่นใต้" เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ณ ตำบลตลาดน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ซึ่งได้มีการนำเรียนในที่ประชุมเพื่อโปรดทราบแล้ว สำหรับการจัดงานครั้งที่ ๒ ได้ดำเนินงานเสร็จสิ้นแล้ว เมื่อวันที่ ๑๓ - ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕ และการจัดงานครั้งที่ ๓ ได้กำหนดจัดขึ้นที่ภาคเหนือ ณ จังหวัดแพร่ และครั้งที่ ๔ ในภาคกลางหรือภาคตะวันออก ณ จังหวัดชลบุรี ในช่วงปลายเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๕

ทั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมงาน จำนวน ๒๒๐,๙๔๕ คน เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากให้กับผู้ประกอบการร้านอาหาร ผลิตภัณฑ์ และการบริการทางวัฒนธรรม จำนวน ๙๑๐ ราย และคณะนักแสดงจาก ๒๐ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๓๙ คณะ จำนวนนักแสดงมากกว่า ๓,๐๔๖ คน สามารถสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการที่พัก ร้านอาหาร การท่องเที่ยวชุมชน และบริการอื่น ๆ ในเขตอำเภอกมลาไสย อำเภออื่น ๆ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดข้างเคียงกว่า ๕๒,๐๙๔,๙๓๘ บาท และคาดว่าจะเกิดการขับเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับพื้นที่จัดงานในช่วง ๖ เดือนข้างหน้า จำนวนกว่า ๑๑๙,๘๑๘,๓๓๗ บาท โดยนำเสนอวีดิทัศน์สรุปผลการจัดงานมหกรรมวัฒนธรรมแห่งชาติ วิถีถิ่น วิถีไทย ความยาว ๓ นาที และได้นำเสนอในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี รับทราบแล้ว เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕

นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการ กล่าวว่า คณะรัฐมนตรีได้รับชมวีดิทัศน์แล้ว นายกรัฐมนตรีชื่นชม และฝากกระทรวงวัฒนธรรมหมุนเวียนการจัดกิจกรรมในภูมิภาคต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศการท่องเที่ยวด้วย Soft Power ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ความสามัคคีของคนในภูมิภาค ส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์และการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

มติที่ประชุม รับทราบ

๓.๗ การจัดงาน "ภูษาศิลป์ จากท้องถิ่นสู่สากล" เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กรรมการและเลขานุการ แจ้งต่อที่ประชุมว่า สืบเนื่องจากโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๙๐ พรรษา ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ ดังนั้น กระทรวงวัฒนธรรม จึงได้มีกำหนดจัดงาน "ภูษาศิลป์ จากท้องถิ่นสู่สากล" เพื่อเฉลิมพระเกียรติและน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดไม่ได้ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง โดยนายกรัฐมนตรีได้ลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๗๐/๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดงาน "ภูษาศิลป์ จากท้องถิ่นสู่สากล" เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นที่ปรึกษา รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)

/เป็นประธาน...

เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เป็นกรรมการและเลขานุการ และคณะกรรมการ จำนวน ๙ คน ในเบื้องต้นมีกำหนดจัดงานระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๕ ณ ห้างสรรพสินค้าสยามพารากอน

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ **เรื่องสืบเนื่องเพื่อทราบ**

- (วาระลับมาก)

ระเบียบวาระที่ ๕ **เรื่องเพื่อพิจารณา**

๕.๑ การถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพรียพัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กรรมการและเลขานุการ ขออนุญาตให้อธิบดีกรมศิลปากรเป็นผู้รายงาน วาระนี้ต่อที่ประชุม

นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ อธิบดีกรมศิลปากร รายงานต่อที่ประชุมว่า เนื่องในวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๕ เป็นวันคล้ายวันสถาปนาหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ครบรอบ ๗๐ ปี กรมศิลปากร สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ตระหนักในพระมหากรุณาธิคุณสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงให้ความสนพระราชหฤทัยต่อบทบาทการดำเนินงานของหอจดหมายเหตุแห่งชาติ และความสำคัญของการจัดการเอกสารจดหมายเหตุ กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมศิลปากร สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ จึงจัดให้มีการถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ เพื่อน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่พระองค์ทรงมีต่องานจดหมายเหตุไทย โดยกรมศิลปากร มีคำสั่งที่ ๘๗/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๕ แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยได้เชิญบุคคลที่มีบทบาทในการถวายงานรับใช้สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านจดหมายเหตุตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อจัดทำรายละเอียดพระราชกรณียกิจสำคัญ และพระมหากรุณาธิคุณที่พระองค์ทรงมีพระปรีชาสามารถ พระวิริยอุตสาหะ ปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการอันเป็นคุณประโยชน์ต่องานจดหมายเหตุไทย ด้วยเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพระราชกรณียกิจด้านจดหมายเหตุทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทรงบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ด้วยพระองค์เอง แล้วทรงนำมาพระราชนิพนธ์เผยแพร่เพื่อการศึกษา ทรงสนับสนุนการรวบรวมเอกสารจดหมายเหตุเกี่ยวกับประเทศไทย ทั้งในประเทศและต่างประเทศมาจัดเก็บไว้ในแหล่งเรียนรู้เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา ทรงเข้ารับราชการเป็นอาจารย์โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ทรงนำความรู้ด้านประวัติศาสตร์แสดงให้นักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีพื้นฐานความเข้าใจต่อความสำคัญของเอกสารจดหมายเหตุในฐานะแหล่งเรียนรู้สำคัญทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนทรงมีพระราชกระแสถึงความจำเป็นของการศึกษาด้านจดหมายเหตุระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย พระมหากรุณาธิคุณนำประโยชน์ต่อการอนุรักษ์เอกสารจดหมายเหตุในฐานะมรดกทางประวัติศาสตร์ ประโยชน์ต่อประชาชนในการเรียนรู้เข้าใจงานจดหมายเหตุ ประโยชน์ต่อบุคลากรผู้ปฏิบัติงานจดหมายเหตุในการดำเนินงานจดหมายเหตุอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย ทำให้งานจดหมายเหตุประเทศไทยมีการพัฒนาก้าวหน้าทัดเทียมนานาอารยประเทศ

/นอกจากนี้ ...

นอกจากนี้ คณะกรรมการฯ ได้กำหนดรูปแบบกิจกรรมที่รองรับต่อการถวายพระราชสมัญญา และพัฒนางานจดหมายเหตุ เนื่องในโอกาสดังกล่าว ดังนี้

๑) พิธีถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

๒) การสัมมนาระดับนานาชาติ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในงานจดหมายเหตุ

๓) การประกาศยกย่องจดหมายเหตุที่บันทึกโดยชาวต่างประเทศ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย

๔) การสร้างเครือข่ายงานจดหมายเหตุและรวบรวมเอกสารสำคัญมาจัดเก็บเป็นเอกสารจดหมายเหตุของชาติ

๕) การจัดทำหนังสือที่ระลึกด้วยการคัดเลือกเอกสารจดหมายเหตุเรื่องสำคัญนำเสนอในรูปแบบเรื่องสั้น จำนวน ๗๐ เรื่อง

ทั้งนี้ กรมศิลปากร ได้เสนอร่างคำสั่งคณะอนุกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ภายใต้คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เพื่อพิจารณากลั่นกรองข้อมูลและดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาแด่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและเห็นชอบ ดังนี้

๑) เห็นชอบหลักการถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จ - พระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ โดยให้ที่ประชุมพิจารณาพระราชสมัญญา ดังนี้

๑.๑) พระอัครราชูปถัมภิกา การจดหมายเหตุสยาม (หรือไทย)

๑.๒) พระรัตนราชูปถัมภิกา การจดหมายเหตุสยาม (หรือไทย)

๑.๓) พระสยามอักษราบริรักษ์ การจดหมายเหตุสยาม (หรือไทย)

๑.๔) พระสยามอักษรพินิต การจดหมายเหตุสยาม (หรือไทย)

๑.๕) พระสยามอักษรราชูปถัมภิกา

๒) เห็นชอบร่างคำสั่งคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ เพื่อพิจารณากลั่นกรองข้อมูลและดำเนินงานถวายพระราชสมัญญา และมอบกรมศิลปากร นำเสนอประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ลงนามคำสั่งต่อไป

นายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม รองประธานกรรมการ กล่าวว่า อธิบดีกรมศิลปากร ได้เสนอพระนามหรือพระราชสมัญญาที่จะถวายโดยให้คณะกรรมการฯ พิจารณาจำนวน ๕ ชื่อ งานจดหมายเหตุ มีความสำคัญตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แต่สังคมปัจจุบันอาจไม่ได้ตระหนักถึงการดำเนินงานของหอจดหมายเหตุแห่งชาติ เนื่องด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้ช่องทางออนไลน์เป็นหลัก การถวายพระราชสมัญญาครั้งนี้ นอกจากเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระองค์ท่านแล้ว ยังเป็นการสร้างการรับรู้ในสังคมเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านจดหมายเหตุ ความสำคัญของการบันทึกจดหมายเหตุในเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ถือเป็นวาระที่ดีอย่างยิ่งในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ส่วนการดำเนินการนั้นต้องขอบคุณนายวีระ โรจพจนรัตน์ ที่ได้กรุณาเป็นที่ปรึกษา อธิบดีกรมศิลปากร และคณะผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่จะดำเนินการเรื่องนี้ต่อไป

/นายวิษณุ...

นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการ กล่าวว่า ชื่อหรือพระราชสมัญญาเป็นคำที่ใช้เรียกกันบ่อย ๆ เพราะฉะนั้นก็ควรจะจดจำง่าย ไม่ยุ่งยากในการออกเสียง และการให้ความหมายต้องครอบคลุม ครบถ้วนในสิ่งที่ต้องการ มีความเห็นว่าพระสมัญญาลำดับที่ ๑ "พระอัครราชูปถัมภิกา การจดหมายเหตุสยาม (หรือไทย)" ดูเรียบง่ายและเข้าใจได้ดีที่สุด

นายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม รองประธานกรรมการ กล่าวว่า จากที่ได้พิจารณาพระราชสมัญญาทั้ง ๕ ลำดับแล้ว เห็นด้วยกับประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติว่า พระราชสมัญญา"พระอัครราชูปถัมภิกา การจดหมายเหตุสยาม (หรือไทย)" มีความหมายครบถ้วน และจากที่เคยถวายพระราชสมัญญาพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เรื่องอัครศิลปิน คำว่า "อัคร" คนไทยจะคุ้นเคยอยู่แล้ว ส่วนคำว่า "สยาม" หรือ "ไทย" เห็นควรใช้คำว่า "ไทย" เพราะเหมาะกับการให้คนรุ่นใหม่ได้ตระหนักในงานจดหมายเหตุและดูเหมาะสม แต่ที่กรมศิลปากรนำเสนอก็คือ จดหมายเหตุเป็นการบันทึกเหตุการณ์ในอดีต จึงมีสองทางเลือก คือ ชื่อ "สยาม" หรือ "ไทย"

นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวว่า เนื่องจากเป็นที่ปรึกษากรมศิลปากรอยู่แล้ว จากรายชื่อทั้ง ๕ ลำดับนั้น ได้เรียงลำดับและกลั่นกรองมาแล้วตามที่เห็นสมควร ในลำดับที่ ๑ เห็นด้วยที่จะใช้คำว่าไทย เพราะว่าครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ซึ่ง ๗๐ ปีที่ผ่านมาได้เปลี่ยนเป็นประเทศไทยแล้ว ในการเรียงลำดับและกลั่นกรองดำเนินการมาแล้วถึง ๓ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ มีผู้เสนอรายชื่อมา ระยะที่ ๒ ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิปรับแก้ และระยะที่ ๓ ส่งกลับมาพิจารณาอีกครั้งจึงเรียงลำดับตามนี้ เห็นว่ากรมศิลปากรได้เสนอมาค่อนข้างชัดเจน และมีเหตุมีผล

นางฐะปาณีย์ อาจารวงศ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวว่า เห็นชอบในหลักการตามที่กรมศิลปากรได้นำเสนอ และขอเสนอข้อมูล เรื่อง การถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพีรยพัฒนรัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร ดังนี้

๑) เรื่อง ราชาศัพท์ที่หมายถึงชื่อพระมหากษัตริย์และพระบรมราชวงศ์ ได้ค้นคว้าจากหนังสือประเพณีเกี่ยวกับราชสำนักและระเบียบปฏิบัติของทางราชการ ซึ่งจัดพิมพ์ขึ้นเนื่องในโอกาสที่สำนักนายกรัฐมนตรีได้รับพระราชทานผ้าพระกฐิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ จัดทำในนามคณะอนุกรรมการจัดทำเอกสารและบทความสดุดีบุคคลสำคัญในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ เมื่อครั้งสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติยังอยู่ภายใต้สังกัดสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เรียบเรียงโดย หม่อมราชวงศ์ แสงสูรย์ ลดาวัลย์ เรื่อง ราชาศัพท์ที่หมายถึงชื่อพระมหากษัตริย์และพระบรมราชวงศ์ สำหรับคำราชาศัพท์ที่มีความหมายถึงชื่อพระมหากษัตริย์หรือพระบรมราชวงศ์ ได้แก่

- พระปรมาภิไธย
- พระนามาภิไธย
- พระราชสมัญญา และพระนาม

โดยคำเหล่านี้ในราชประเพณีมีกำหนดกฎเกณฑ์การใช้อยู่ว่าคำใดใช้สำหรับนามประเภทใด สำหรับคำว่า พระราชสมัญญา คำนี้ไม่ถือว่าเป็นพระนามแท้ถือเป็นพระนามสมญาที่ประชาชนตั้งถวายพระเจ้าแผ่นดินหรือพระบรมราชวงศ์ มีทั้งที่เป็นการเทิดพระเกียรติและเป็นการสมมติตามพระอุปนิสัย นอกจากนี้ ได้ค้นคว้าจาก พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายว่า สมัญญา หมายถึง ชื่อที่มีผู้ยกย่องหรือตั้งให้ กล่าวโดยสรุปจากการค้นคว้า พระราชสมัญญา จึงเป็นสมญานามที่พสกนิกรยกย่องหรือตั้งถวายทั้งในด้านการเทิดพระเกียรติและพระนามสมญาตามพระอุปนิสัย

/๒) เรื่อง...

๒) เรื่อง การถวายพระสมัญญาที่ผ่านมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ กระทรวงวัฒนธรรม โดยสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ได้เคยเสนอเรื่อง การถวายพระสมัญญา "สิริศิลปิน" แด่สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และนายกรัฐมนตรี ได้ลงนามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วยแล้ว การดำเนินงานในครั้งนั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสมพระเกียรติ

๓) สำหรับการถวายพระราชสมัญญาครั้งนี้ เนื่องด้วยเวลาค่อนข้างกระชั้น เห็นควรดำเนินการในลักษณะเดียวกับที่ผ่านมาหรือไม่ โดยเฉพาะเรื่องการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญา ที่ผ่านมามีองค์ประกอบที่เป็นผู้แทนจากสำนักพระราชวัง และผู้แทนกองงานในพระองค์ฯ ร่วมเป็นอนุกรรมการด้วย เห็นควรเพิ่มองค์ประกอบดังกล่าว เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการด้วย ขอความกรุณากรมศิลปากรได้ประสานงาน เพิ่มเติมองค์ประกอบ และให้ประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติลงนามคำสั่งต่อไป ประเด็นเรื่อง การมอบหมายผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาเสนอร่างพระราชสมัญญา และร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการถวายพระราชสมัญญา เห็นว่า อยู่ในอำนาจหน้าที่คณะอนุกรรมการฯ ตามข้อ ๒.๒ สามารถดำเนินการได้ และนำหารือที่ประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติในวันนี้ เพื่อเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฯ ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ขอเสนอปรับปรุงเพิ่มเติมความในข้อ ๒.๒ ข้อ ๒.๓ และข้อ ๒.๔ ทั้งนี้ ตามแต่ที่ประชุมจะเห็นสมควร ดังนี้

ข้อ ๒.๒ ดำเนินการถวายพระราชสมัญญา ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสมพระเกียรติ

ข้อ ๒.๓ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น

ข้อ ๒.๔ ดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควรหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

อนึ่ง ภายหลังจากที่ประชุมฯ ให้ความเห็นชอบหลักการแล้ว ต้องเร่งจัดทำข้อมูลเพื่อประสานกับสำนักพระราชวัง (กรมกิจการในพระบรมวงศานุวงศ์) เพื่อขอพระราชทานกราบบังคมทูลทรงทราบฝ่าละอองพระบาทขอพระอนุญาตทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระราชสมัญญา และประสานกองกิจการในพระองค์ ๙๐๔ สำนักงานราชเลขานุการในพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท จากนั้นเป็นขั้นตอนนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบตามมาตรา ๔ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ เมื่อคณะรัฐมนตรีรับทราบแล้ว จึงนำเสนอนายกรัฐมนตรีลงนามในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการถวายพระราชสมัญญาต่อไป ซึ่งแต่ละขั้นตอนต้องใช้เวลาในการดำเนินการ จึงขอให้ปลัดกระทรวงวัฒนธรรมและอธิบดีกรมศิลปากรนำข้อมูลนี้ประกอบการพิจารณาดำเนินการ

นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการ กล่าวขอบคุณนางฐะปาณีย์ อาจารวงศ์ ขอให้กระทรวงวัฒนธรรมได้ดำเนินการตามที่นางฐะปาณีย์ อาจารวงศ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอและเห็นชอบหลักการการถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพรยพัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี พระราชสมัญญาในลำดับที่ ๑ ขั้นต่อไปการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ เพื่อดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ อย่างสมพระเกียรติ รวมทั้งดำเนินการตามขั้นตอน คือ ต้องกราบบังคมทูลให้ทรงทราบทั้งสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว แล้วจึงนำแจ้งคณะมนตรีรับทราบเป็นมติ จากนั้นนายกรัฐมนตรีลงนามในประกาศให้ทันภายในวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๕ ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการได้ทัน

/นายธีรภัทร...

นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กรรมการ กล่าวว่า เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่จริงแล้วคณะอนุกรรมการฯ อาจจัดทำความหมายของสมัญญาที่ได้รับคัดเลือกและทำคำอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าใจความหมายของพระราชสมัญญาโดยง่าย อีกประเด็นหนึ่ง เรื่องการเขียนข่าวการถวายพระราชสมัญญา จะใช้คำว่า พระสมัญญา หรือพระราชสมัญญา ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ตรวจสอบเอกสารให้ตรงกัน

นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการ กล่าวว่า ให้ฝ่ายเลขานุการฯ ตรวจสอบและดำเนินการแก้ไข และคำที่ต้องทำความเข้าใจกับประชาชนให้มาก เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ คือ คำว่า "จดหมายเหตุ" หมายถึงอะไร เพราะคนทั่วไปแยกไม่ออกระหว่างหอสมุดกับหอจดหมายเหตุ ระหว่างหนังสือต่าง ๆ กับเอกสารหลักฐานที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ (Archives) ต้องสร้างความเข้าใจเพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและรู้ว่าจดหมายเหตุนั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ

นางปริศนา พงษ์ทัดศิริกุล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวว่า เนื่องในโอกาสที่มีการถวายพระราชสมัญญา มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้สมพระเกียรติพระองค์ท่านในการทรงเป็นองค์อุปถัมภ์จดหมายเหตุแห่งชาติ อยากให้กรมศิลปากรจัดโครงการเพื่อพัฒนาให้งานจดหมายเหตุมีความเข้มแข็งขึ้น เพราะจดหมายเหตุมีความสำคัญอย่างยิ่งในการรวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของชาติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในอนาคต ที่ผ่านมา สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ มีโครงสร้างอัตรากำลังน้อยมาก ในต่างจังหวัดมีแค่ ๑ - ๒ อัตราเท่านั้น นอกจากนั้นเป็นตำแหน่งลูกจ้าง งบประมาณที่ได้รับแต่ละปีจำนวนแค่แสนกว่าบาท บางแห่งได้รับงบประมาณจำนวนน้อย อยากให้มีการปรับปรุงงานจดหมายเหตุแห่งชาติอย่างจริงจัง ทั้งโครงสร้างอัตรากำลังและการดำเนินงานให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น เพิ่มงบประมาณให้เหมาะสมแก่การดำเนินงานต่อไป

นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการ กล่าวว่า ข้อเสนอจากนางปริศนา พงษ์ทัดศิริกุล เป็นข้อเสนอที่ดี มอบกรมศิลปากรรับเรื่องไปดำเนินการ โดยอาจจะหารือคณะอนุกรรมการฯ ก่อน

นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ อธิบดีกรมศิลปากร แจ้งต่อที่ประชุมว่า องค์ประกอบของคณะอนุกรรมการฯ หากต้องการเพิ่มเติม ผู้แทนจากสำนักพระราชวัง และผู้แทนกองงานในพระองค์ฯ จะดำเนินการได้ยาก เพราะปกติต้องขอพระราชทาน คาดว่าจะต้องใช้องค์ประกอบตามที่เสนอในร่างคำสั่งฯ

นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการ กล่าวว่า เช่นนั้นอาจจะเชิญมาเป็นที่ปรึกษาของคณะอนุกรรมการฯ เพิ่มเติม

มติที่ประชุม เห็นชอบ และมอบหมายให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) เห็นชอบหลักการถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จ - พระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพรยพัฒน รัฐสีมา - คุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

๒) เห็นชอบให้เสนอการถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกา การจดหมายเหตุไทย"

๓) มอบกรมศิลปากร ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑) รับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ไปดำเนินการปรับปรุงองค์ประกอบคณะอนุกรรมการฯ เพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการฯ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และเสนอประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติลงนามในคำสั่งต่อไป

/๓.๒) เร่ง...

๓.๒) เร่งจัดทำข้อมูลเพื่อประสานกับสำนักพระราชวัง (กรมกิจการในพระบรมวงศานุวงศ์) เพื่อขอพระราชทานกราบบังคมทูลทรงทราบฝ่าละอองพระบาทขอพระอนุญาตทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระราชสมัญญา และประสานกองกิจการในพระองค์ ๙๐๔ สำนักงานราชเลขานุการในพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท

๓.๓) พิจารณาดำเนินการตามที่คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้มีข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการจัดทำข้อมูลเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓.๔) ปรับปรุงงานจดหมายเหตุแห่งชาติทั้งโครงสร้างอัตรากำลังและงบประมาณให้เหมาะสมแก่การดำเนินงานต่อไป

๕.๒ การเสนอให้ "นาค" เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ประเภทสัตว์ในตำนาน

นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กรรมการและเลขานุการ แจ้งว่า ในวาระนี้ขออนุญาตให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รายงาน

ธีรภัทร ประยูรสิทธิ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กรรมการ รายงานต่อที่ประชุมว่า การเสนอให้นาคเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ประเภทสัตว์ในตำนาน เนื่องจากวัฒนธรรมไทยมีสัตว์ในจินตนาการมากมาย ไม่ว่าจะเป็น ครุฑ นาค หงส์ คชสีห์ ราชสีห์ ช้างเอราวัณ กินรี เรื่องนาคมีความเชื่อมากมายอยู่ในวัฒนธรรมทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยก็ได้รับวัฒนธรรมความเชื่อเรื่องนาคมาจากต่างประเทศ และนำมาปรับจนกลายเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย โดยเรื่องนาคมีความเกี่ยวพันกับวิถีชีวิตและสังคมไทยมายาวนานเป็นความเชื่อจากอดีตสืบทอดผ่านทางธรรมเนียม วัฒนธรรม ศิลปะ ประเพณี รวมทั้งพิธีกรรมต่าง ๆ รวมถึงสถาบันหลักของชาติ ล้วนเกี่ยวพันกับนาคทั้งหมด ซึ่งปรากฏอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศไทย จากความสัมพันธ์เหล่านี้ ในปัจจุบันสามารถนำมาพัฒนาสร้างสรรค์ต่อยอดเป็น Soft power ได้ จากการประชุมคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ที่ผ่านมา ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบเสนอให้นาคเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ประเภทสัตว์ในตำนาน และเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และเป็นหลักประกันเอกลักษณ์ของชาติ ในการนี้ จึงนำวาระดังกล่าวบรรจุในการประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เพื่อขอรับฟังความเห็นประกอบ ก่อนเสนอที่ประชุมคณะรัฐมนตรีต่อไป ทั้งนี้ ขอให้นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้ค้นคว้าและมีความชำนาญในเรื่องนี้เป็นผู้ให้รายละเอียดแก่ที่ประชุมเพื่อประกอบการพิจารณา

นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวว่า จากข้อมูลที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรายงาน มีความชัดเจนว่า นาคมีความสำคัญต่อวัฒนธรรม วิถีชีวิต และเกี่ยวข้องกับสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การเสนอเรื่องนาคเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติประเภทสัตว์ในตำนาน สืบเนื่องจาก พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เสนอปลากัดเป็นสัตว์น้ำประจำชาติภายหลังจากการศึกษาในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยเฉพาะพระเมรุมาศ ได้เห็นว่ามีสัตว์ต่าง ๆ อยู่รายรอบเขาพระสุเมรุ และพบว่าสัตว์ประจำชาติประเภทตำนานยังไม่มีการศึกษาและประกาศ จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ทั่วโลก ๑๕๗ ประเทศ ได้มีการประกาศสัตว์ประเภทตำนาน ๑๔ ประเทศ ๒๒๙ รายการ โดยประเทศที่จะมีสัตว์ในตำนานได้ต้องมีประวัติศาสตร์ ความเชื่อยาวนาน และพบว่าในประเทศไทยมีสัตว์ในตำนานมากมาย แม้จะรับอิทธิพลมาจากอินเดีย แต่ก็ได้พัฒนาจนมีรูปแบบความเชื่อของคนไทย สรุปได้ว่านาคมีความเกี่ยวข้องกับสถาบันศาสนา โดยเฉพาะศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์ ดังปรากฏในพุทธประวัติเรื่องลอยถาด เมื่อถาดจมลงนาคตัวแรกก็ปรากฏในความทรงจำ คือ กาฬนาคราช ประกาศว่าพระพุทธเจ้าได้เกิดขึ้นแล้ว และนาคมุจรินทร์ที่แผ่พังพานปกป้องพระพุทธเจ้า

ในศาสนาฮินดู มีพระนารายณ์บรรทมสินธุ์ ในศาสนาพุทธ นาคเป็นความเชื่อมโยงระหว่างโลกมนุษย์และสวรรค์ เป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ จึงปรากฏในตรากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมประมง และปรากฏในวิถีชีวิต ละครทีวี และแหล่งท่องเที่ยว ถ้ำนาคี ทั้งได้พัฒนาเป็นหนึ่งใน Soft Power ของไทยแล้ว จึงเหมาะจะเสนอเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ประเภทสัตว์ในตำนานรายการแรก สัปดาห์ก่อนได้ประชุมคณะทำงาน จึงพบว่ามีสัตว์ในตำนานอีก ๒ ลำดับต่อไปที่จะเสนอ คือ ช้างเอราวัณ และครุฑในอนาคตหลังจากการเสนอนาคเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติประเภทสัตว์ในตำนาน จะมีสัตว์ในตำนานครบทั้ง ๓ ภาค คือนาคเป็นประเภทน้ำ ช้างเอราวัณ ซึ่งเราประกาศช้างเป็นสัตว์ประจำชาติไปแล้ว เป็นสัตว์ในตำนานประเภทแผ่นดิน และครุฑ เป็นสัตว์ในตำนานประเภทอากาศ ประเทศไทยจะเป็นประเทศที่ ๑๕ ที่มีสัตว์ในตำนาน สาธารณรัฐ - ประชาชนจีน มีมังกร สาธารณรัฐอินโดนีเซีย มีครุฑ (Garuda) ในยุโรปประเทศที่มีสัตว์ในตำนานคือประเทศที่มีประวัติศาสตร์ ความเชื่อยาวนาน วันนี้ขอเสนอเฉพาะนาค รายการที่ ๑ เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติประเภทสัตว์ในตำนาน

ที่ประชุมได้ให้ความคิดเห็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

นางฐะปาณีย์ อาจารวงศ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวว่า ขอสนับสนุนการเสนอให้นาคเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ประเภทสัตว์ในตำนาน โดยได้ศึกษาผลงานทางวิชาการ มติคณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับอิทธิพลความเชื่อเรื่องพญานาคในสังคมไทย ดังนี้

ด้านความหมาย ในทางพระพุทธศาสนาเถรวาท พญานาค หมายถึง ความประเสริฐ ไม่มีบาป เป็นผู้มีจิตบริสุทธิ์กว่าสัตว์อื่นทั้งหลาย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีตำนานความเชื่อเรื่อง “นาค” หรือ “พญานาค” เป็นสัญลักษณ์แห่งความยิ่งใหญ่ ตำนานความเชื่อเรื่องพญานาคมีความเก่าแก่มาก ความเชื่อเรื่องพญานาคที่ปรากฏในสังคมไทยจึงมีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยรวมความเชื่อเรื่องพญานาคในสังคมไทยเชื่อว่าพญานาคเป็นทิพย์กึ่งเทพเป็นสัญลักษณ์แห่งน้ำ เป็นเทพเจ้าแห่งท้องน้ำและความอุดมสมบูรณ์

ด้านศิลปกรรม ความเชื่อเรื่องนาคได้รับอิทธิพลจากบุคคลที่สังคมเคารพเชื่อถือและจากพุทธประวัติ

ด้านประเพณี เช่น ประเพณีบวชนาค ประเพณีออกพรรษา และบั้งไฟพญานาค ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยมาช้านานเกิดจากอิทธิพลของพญานาค เพราะสังคมไทยเชื่อว่าพญานาคให้คุณให้โทษได้ ในทางพระพุทธศาสนา พญานาคเป็นผู้ปกปักรักษาพุทธสถานที่สำคัญต่าง ๆ เช่น พระธาตุพนม เป็นต้น อิทธิพลของพญานาคจึงมีผลต่อสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้ บทความเกี่ยวกับขบวนพยุหยาตราทางชลมารค โดยคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์งานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ได้กล่าวถึง เรือนาค ว่า เรือพระที่นั่งของไทยที่มีโขนเรือหัวเรือเป็นรูปนาค คือ เรือพระที่นั่งอนันตนาคราช เหตุที่สร้างโขนเรือพระที่นั่งเป็นรูปนาคนั้น เนื่องจากนาคเป็นบัลลังก์ของพระนารายณ์ซึ่งเป็นพระเจ้าในศาสนาพราหมณ์ - ฮินดู การที่ไทยนำรูปนาคมาสร้างเป็นโขนเรือหัวเรือพระที่นั่ง จึงมีความหมายว่า เรือพระที่นั่งเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ ผู้เป็นพระนารายณ์อวตาร เรือพระที่นั่งอนันตนาคราชลำแรก สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๓ (พ.ศ. ๒๓๖๙ - ๒๓๙๔) เกือบ ๒๐๐ ปีมาแล้ว แต่เริ่มใช้ในกระบวนพยุหยาตราชลมารคในสมัยรัชกาลที่ ๔ (พ.ศ. ๒๓๙๔ - ๒๔๑๑) ปรากฏชื่อว่า เรือพระที่นั่งบัลลังก์อนันตนาคราช สำหรับเรือพระที่นั่งอนันตนาคราช ลำปัจจุบันสร้างขึ้นใหม่ในสมัยรัชกาลที่ ๖ (พ.ศ. ๒๔๕๓ - ๒๔๖๘) เริ่มใช้ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๔ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๗ นอกจากนี้ ยังมีเรือพระที่นั่งอเนกชาติภุชงค์ ซึ่งเป็นเรือพระที่นั่งที่โขนเรือหัวเรือที่เป็นไม้ต่อเสริมหัวเรือให้งอนเชิดขึ้น มีการจำหลักแกะสลักภาพเป็นลวดลายและปิดทองรูปหัวพญานาคจำนวนมากอีกด้วย

/การค้นคว้า...

การค้นคว้าเพิ่มเติมจากประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การกำหนดสัญลักษณ์ประจำชาติ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ตามราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๑๑๘ ตอนที่ ๙๙ ง หน้า ๑ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๔ คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้มีมติเห็นชอบกำหนดสัญลักษณ์ประจำชาติไทยตามที่คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติเสนอ คือ

(๑) สัตว์ประจำชาติ คือ "ช้างไทย" Chang Thai

(๒) ดอกไม้ประจำชาติ คือ "ดอกราชพฤกษ์ (คูน) Ratchaphruek

(๓) สถาปัตยกรรมประจำชาติ คือ "ศาลาไทย" Sara Thai

เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ ใช้เป็นสื่อในการเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมภาพลักษณ์ประเทศไทยให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศระยะยาว และต่อเนื่องในด้านต่าง ๆ เช่น ศิลปวัฒนธรรม การส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น

ดังนั้น การเสนอให้นาคเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติประเภทสัตว์ในตำนานในครั้งนี้ จากรูปภาพหรือลักษณะสัญลักษณ์ของนาคที่ปรากฏในสังคมไทย จะมีลักษณะสวยงามและมีลักษณะเฉพาะที่มีความโดดเด่นแตกต่างจากนานาประเทศ ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันจนกลายเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมประจำชาติไทยที่มีตำนานเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และประเพณีของไทยอย่างแพร่หลายต่อเนื่องจนเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติแล้ว จึงมีความเหมาะสมหากกำหนดให้นาคเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติประเภทสัตว์ในตำนาน อันเป็นการส่งเสริมสัญลักษณ์ประจำชาติเพิ่มขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ประเทศไทยเช่นเดียวกับการกำหนดสัญลักษณ์ประจำชาติไทย ๓ สิ่งที่กล่าวมาแล้ว

รองศาสตราจารย์ปิติ ศรีแสงนาม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวว่า มีประเด็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนาค จากข้อมูลวาระการประชุมที่กระทรวงวัฒนธรรมส่งมา มีข้อกังวลว่านาคเป็นวัฒนธรรมที่รับมาจากอินเดีย จะใช้เป็นสัตว์ในตำนานของประเทศไทยได้หรือไม่ โดยส่วนตัวเห็นด้วยอย่างยิ่ง เพราะนาคจะสามารถสร้างมูลค่าและมีประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และซอฟต์พาวเวอร์ได้มาก และเห็นต่างกับราชบัณฑิตสภาในเรื่องที่กล่าวว่า นาคเป็นวัฒนธรรมจากอินเดียไม่เหมาะจะใช้ในวัฒนธรรมไทย โดยเริ่มต้นจากคำว่า "นาค" เป็นคำที่อนุทวีปเอเชียใต้ ใช้เรียกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มาตั้งแต่ต้น โดยมีรากศัพท์จากคำว่า "Snake" ที่แปลว่า "งู" และ "Nake" ที่แปลว่า "เปลือย" ในภาษาอังกฤษ ในเชิงมองเหยียด เพราะพวกเขาสวมใส่ส่าหรี ยาว ๖ เมตร แต่ชาวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ใช้ผ้าขาวม้าผืนเดียวพันร่างกาย จึงเรียกผู้คนบริเวณนี้ว่านาค สัญลักษณ์ที่ชัดเจน คือ ชื่อ "นาควาริน" หรือ "นิโคบาร์" ที่ใช้เรียกหมู่เกาะดินแดนสหภาพอินเดียในทะเลอันดามัน อ่าวเบงกอล ว่า "นาควารินสินธุ์สมุทร"

ในอินเดีย ศาสนาพุทธ ไม่มีการบวชนาค ในยุคประวัติศาสตร์ก็ไม่มีเรื่องบวชนาค เป็นการผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมที่มีผู้หญิงเป็นใหญ่ เช่น ในวัฒนธรรมเขมร ชาติพันธุ์เขมร คือ นางนาคผสมกับพราหมณ์อินเดีย กลายเป็นเขมรในปัจจุบัน มีภาษานาคพันธุ์ นาค ในวัฒนธรรมเขมร การจะสืบราชสมบัติผู้มีสิทธิ์ต้องเข้าไปอยู่ในปราสาทนาคพันธุ์ก่อน จึงจะสามารถมีครอบครัวให้กำเนิดองค์โอรสนาคออกมา นาคจึงเป็นการเปลี่ยนจากการนับถือแม่ ที่แม่เป็นใหญ่ มานับถือพุทธ ไปสู่การครองผ้า ๓ ผืน ก่อนจะวิวัฒนาการเป็นวัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ ต้องให้แม่ทำขวัญนาคก่อนเข้าพิธีอุปสมบท จะต้องเป็นนาคมาก่อนถึงจะเป็นพระได้ นาคเป็นพาหนะของพระวิษณุของอินเดียที่รองรับอยู่ วัฒนธรรมไทยรับความเป็นนาคมาพัฒนาจนได้รูปแบบของตัวเอง จุดที่ต้องกังวลต่อมา คือ เรื่องการเผยแพร่องค์ความรู้ ต้องใช้การสื่อสารที่ดีเพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกทางลบ การเหยียดหยาม การเป็นเจ้าบาดาลหรือไม่ เป็นประเด็นที่ต้องระวัง ประเด็นที่หนึ่ง ประเทศเพื่อนบ้านของไทย ที่มีความเชื่อว่ากลุ่มต้นตระกูลเป็นนาค เช่น กัมพูชา หากมองภาพให้ใหญ่กว่า

/การเป็น...

การเป็นสัตว์เอกลักษณ์ประจำชาติของไทย ประเภทตำนาน แต่เป็นสัตว์เอกลักษณ์ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเภทตำนาน โดยมีประเทศไทยเป็นผู้ผลักดันให้เกิดมูลค่าเพิ่มเพื่อประโยชน์ของทั้งภูมิภาค สร้างผลประโยชน์ให้มากขึ้น

นายปัญญา วิจินธนสาร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวว่า นาคของประเทศไทยได้รับอิทธิพลทางศาสนา ทางการปกครองจากอินเดียโบราณ แต่ของไทยได้มีการสร้างสรรค์และพัฒนาจนเกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่แตกต่างจากของชาติอื่น ๆ นาคมีบทบาทในสังคมและวิถีชีวิตของคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งศิลปินไทยร่วมสมัยได้มีการนำนาคมาผสมผสานอยู่ในชิ้นงาน อิทธิพลของนาคที่มีมาแต่โบราณสามารถสร้างเอกลักษณ์ของตัวเองได้แล้ว ยังสามารถสืบทอดต่อมาถึงศิลปินรุ่นปัจจุบันที่เห็นว่าไม่ได้มีแค่ทางคติความเชื่อทว่ายังปรากฏในศิลปะไทยร่วมสมัยในปัจจุบัน สามารถยกย่องในลักษณะศิลปะที่งดงามได้

นายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม รองประธานกรรมการ กล่าวว่า ในวาระนี้คณะกรรมการทุกท่านเห็นด้วยในการเสนอให้นาคเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติประเภทสัตว์ในตำนาน ทั้งในเรื่องของความหมาย และเรื่องของการต่อยอด เนื่องจากปัจจุบันความเชื่อที่เกี่ยวกับนาคในประเทศไทยมีการนำมาสร้างสรรค์ ปรากฏอยู่ในชีวิตความเป็นอยู่และในด้านเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ถ้ายกระดับเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติประเภทสัตว์ในตำนานจะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้น แสดงให้เห็นถึงความตระหนักและความสำคัญทางด้านวัฒนธรรมของไทย ถือเป็นเรื่องที่ดี

นายวีรวิท คงศักดิ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวว่า เห็นด้วยกับการเสนอให้นาคเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติประเภทสัตว์ในตำนาน ทั้งนี้ ขอเพิ่มเติมในส่วนความคุ้นเคยของคนไทย ซึ่งจะคุ้นกับคำว่า “พญานาค” และคำว่า “นาค” จะพ้องเสียงไปกับคำว่า “นาก” ทั้งนี้ ฝากคณะกรรมการพิจารณาในส่วนนี้ด้วย เนื่องจากว่าคนไทยจะคุ้นเคยกับคำว่าพญานาค มากกว่าคำว่านาคถึงแม้ว่าจะมีการใช้คำว่า “นาค” เพียงพยางค์เดียว เช่น การบวชนาค แต่ทั้งนี้ในการพูดออกเสียงเพียงพยางค์เดียว คนจะไปนึกถึง นากที่เป็นสัตว์ชนิดหนึ่ง เห็นด้วยกับการที่เห็นว่าพญานาคเป็นสิ่งที่อยู่กับคนไทยมาโดยตลอด และคนไทยก็ฝังใจในเรื่องของพญานาค ขอบคุณกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหลาย ๆ ท่านที่ได้ให้ความรู้ในเรื่องนี้ และได้ให้ความกระจ่าง จะทำอย่างไรให้ประชาชนได้เข้าใจว่านาค คือนาค ซึ่งเป็นคำเดียวกับคำว่าพญานาค ซึ่งไม่ใช่ นาก

นายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม กล่าวว่า ในส่วนของการดำเนินการเพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนนั้น เนื่องจากส่วนใหญ่คนไทยคุ้นเคยกับคำว่า “นาค” มากกว่าคำว่า “นาก” แต่ทั้งนี้เพื่อความชัดเจนคณะทำงานจะไปดำเนินการเน้นย้ำในส่วนนี้อีกครั้งหนึ่ง โดยพญานาคนั้นมีความชัดเจนด้วยชื่อ แต่คำว่านาคนั้นมีความหลากหลายทางความเชื่อ หลากหลายจินตนาการและมีชื่อในแต่ละท้องถิ่นซึ่งเรียกพญานาคไม่เหมือนกัน ดังนั้น เพื่อให้ครอบคลุมทั้งหมดจึงใช้คำว่า “นาค”

นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวเสริมว่า ขออธิบายความหมายสั้น ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ เนื่องจากประเด็นนี้ได้เคยถูกหยิบยกขึ้นมาหารือในการประชุมคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ โดยมีการหารือในการพิจารณาคัดเลือก ทั้งคำว่า พญานาค นาคราช และคำว่านาค หากจะดำเนินการประกาศจะเลือกใช้คำใด ในที่ประชุมผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อสังเกตและข้อคิดเห็นว่า นาคมีหลายระดับ และอยู่ในหลายสถานที่ ยกตัวอย่างเช่น พญานาค หรือ นาคราช เป็นนาคระดับสูง ส่วน นาคคือ นาคระดับทั่วไป ในการพิจารณาคัดเลือกชื่อเพื่อใช้ในการประกาศ ได้ยกตัวอย่างการประกาศให้ช้างเป็นสัตว์ประจำชาตินั้น ก็ไม่ได้ประกาศว่าเป็นช้างเผือก ช้างงาน ช้างศึก ช้างบ้าน หรือช้างป่า แต่เป็นช้างปกติทั่วไป ดังนั้น การประกาศเรื่องนาค จึงเลือกประกาศชื่อ “นาค” ใช้คำเดียวเพื่อให้ครอบคลุมในทุกระดับ

/ซึ่งใน...

ซึ่งในประเด็นนี้ได้เคยถกเถียงกันมาแล้วครั้งหนึ่ง ส่วนรูปที่จะนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีนั้น ขณะนี้ได้ประสานให้สำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร ดำเนินการจัดทำแบบร่างขึ้นมาแล้ว ก่อนจะนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี จะรายงานที่ประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเพื่อทราบอีกครั้งต่อไป ทั้งนี้ ขออนุญาตที่ประชุมว่าเมื่อสำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร จัดทำแบบร่างแล้วเสร็จ ขออนุญาตดำเนินการแนบแบบร่างในเอกสารที่เสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี โดยที่ไม่ต้องเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติอีกครั้งก่อนเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี

นายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม กล่าวขอบคุณนายวีระ โรจน์พจนรัตน์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เนื่องจากประเด็นนี้เป็นประเด็นสำคัญ ในการประกาศให้นาคเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ประเภทสัตว์ในตำนาน การใช้ชื่อนาคเพื่อให้ครอบคลุม และเพื่อที่จะได้ไม่มีข้อโต้แย้งว่าเป็นการระบุถึงนาคตนใด เนื่องจากว่ามีความเชื่อที่แตกต่าง และมีความหลากหลาย ดังนั้น คำว่านาค ครอบคลุมแล้ว ในการนี้มอบอธิบดีกรมศิลปากร กำชับกับสำนักช่างสิบหมู่ ในการจัดทำแบบร่างภาพต้นแบบนาค และขอสอบถามเพิ่มเติมว่า แบบร่างต้องนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเพื่อพิจารณาคัดเลือกก่อนหรือไม่

นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวว่า สำนักช่างสิบหมู่ถือว่าเป็นสุดยอดของงานออกแบบแล้ว อีกทั้งเป็นผู้ช่วยศึกษาข้อมูลในเรื่องของนาคที่เกี่ยวข้องกับศิลปะและสถาปัตยกรรม มีพื้นฐานในการเขียนภาพนาค ก่อนนำเสนอเข้าเป็นวาระที่ประชุมคณะรัฐมนตรีจะส่งภาพร่างให้คณะกรรมการผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์ในเบื้องต้น ส่วนตัวคิดว่าสำนักช่างสิบหมู่มีความชำนาญและสามารถดำเนินการได้ดี

รองศาสตราจารย์ปิติ ศรีแสงนาม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวเสริมว่า เพื่อให้เกิดประโยชน์ในอนาคต การประกาศนาคให้เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ประเภทสัตว์ในตำนาน เห็นควรวางยุทธศาสตร์ในเรื่องของการใช้ Soft Power ในเรื่องนาคด้วย เนื่องจากกระทรวงวัฒนธรรมเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการขับเคลื่อน Soft Power ประกอบกับการดำเนินการเรื่อง Soft Power ที่ผ่านมาจะดำเนินการในลักษณะเฉพาะกิจ (Ad hoc) หากสามารถวางยุทธศาสตร์ให้เป็นประโยชน์และมีตัวอย่างครบทุกด้าน (Package) คล้ายกับการให้บริการหรือการดำเนินการแบบเบ็ดเสร็จ (Total Solution) ตั้งแต่เริ่มต้น โดยการนำเรื่องนาคมาทำเป็นตัวอย่าง ว่าจะมีการดำเนินการยกระดับในเรื่องเหล่านี้ จะมีการวางยุทธศาสตร์ที่จะเผยแพร่ Soft Power เพื่อนำไปสู่นโยบายทางการทูต (Diplomacy) ต่อไป ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์มากขึ้น

นายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม กล่าวว่า เห็นด้วยอย่างยิ่งตามที่ รองศาสตราจารย์ปิติ ศรีแสงนาม ได้เสนอ เนื่องจากเรื่องนาคได้ดำเนินการส่งเสริมเป็น Soft Power มานานแล้ว ทั้งการสร้างเป็นภาพยนตร์ ละคร (Series) เทศกาลประเพณี รวมถึงความเชื่อในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องโชคลาภ ซึ่งเป็นประเด็นที่สามารถต่อยอดในด้านเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ในเรื่องของการวางยุทธศาสตร์ ในส่วนของคณะอนุกรรมการ Soft Power ก็อยู่ระหว่างดำเนินการในเรื่องนี้ตั้งแต่ในเรื่องของการคิดรูปแบบ (Theme) องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องของการจัดทำแผนการดำเนินงาน ระยะเวลาดำเนินการ Timeline ดังนั้น เมื่อมีการประกาศให้นาคเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ประเภทสัตว์ในตำนาน ต้องมีการกำหนดแผนในการดำเนินการ เช่น ช่วงเวลาไหน ดำเนินการในเรื่องใด เป็นต้น โดยเฉพาะในช่วงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ซึ่งเป็นช่วงจัดงานประเพณีบั้งไฟพญานาค จะมีลำดับขั้นตอน

ของการจัดงานต่าง ๆ นอกจากนี้ เรื่องนาคสามารถดำเนินการได้ตลอดปี เช่น ในแต่ละเดือนก็จะมี ๒ ครั้ง ที่คนจะคาดหวังกับเรื่องนาค คือวันที่ ๑ และวันที่ ๑๖ ซึ่งเป็นวิถีของคนไทย ซึ่งเป็นการดีที่จะกำหนดยุทธศาสตร์ ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายของนาค ตามที่กรรมการหลายท่านได้ให้ความรู้ในที่ประชุม ซึ่งมีรายละเอียด ลึกซึ้ง ตั้งแต่ความเชื่อด้านศาสนา ภูมิประเทศ รวมถึงความเชื่อ และการให้นาคเป็นสัญลักษณ์ของความสมบูรณ์ เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการที่จะประกาศให้นาคเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ประเภทสัตว์ในตำนาน ทั้งนี้ กระทรวงวัฒนธรรมน้อมรับความคิดเห็นที่จะส่งเสริมกิจกรรมสำคัญอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการส่งเสริม Soft Power โดยจะรวมข้อมูลนาคทุกภูมิภาค นาคทุกตน จัดทำเป็นรูปเล่ม ซึ่งก็จะเป็นการต่อยอดในอีกทางหนึ่ง

นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กรรมการ กล่าวว่า ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของกระทรวงวัฒนธรรม ที่นำเรื่องของวัฒนธรรมมาเป็น Soft Power กรณีเรื่องนาค หากมีการทำให้เกิดวงจรการหมุนเวียนด้านเศรษฐกิจ ในอนาคตอาจจะมีการประเมินเป็นมูลค่าเบื้องต้น ทั้งในลักษณะที่สามารถประเมินมูลค่าได้ และไม่สามารถประเมินมูลค่าได้โดยเฉพาะด้านจิตใจ อีกส่วนที่เห็นได้ชัดเจน คือ พื้นที่บริเวณวัด มีการบูชาโดยการนำใบกล้วยมาทำบายศรี หลายคนมองว่าเป็นใบกล้วยที่มีราคาถูก เมื่อนำมาประดิษฐ์เป็นเครื่องบูชาก็สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้จำนวนหลายหมื่นบาท

นายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม กล่าวว่า ในวาระนี้ เป็นประโยชน์ทั้งสิ้น แสดงถึงเอกลักษณ์และการมีมรดกทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ในตำนานหลายชนิด หลังจากการเสนอนาคแล้วก็จะเป็นครุฑ ช้างเอราวัณ ทั้งนี้ เห็นชอบในหลักการมอบฝ่ายเลขานุการดำเนินการในเรื่องเอกสาร มอบอธิบดีกรมศิลปากรให้สำนักช่างสิบหมู่ ได้ร่างภาพของนาคและให้กรรมการได้ทราบทางแอปพลิเคชันไลน์หรือให้ประธานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ รองประธานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หรือนายวีระ โรจน์พจนรัตน์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ดูเบื้องต้นก่อน

นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กรรมการและเลขานุการ แจ้งที่ประชุมเพิ่มเติมว่า ในวาระที่ ๕.๒ ซึ่งเป็นวาระของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือที่ขออนุญาตนำเรื่องเสนอวาระเข้าที่ประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งฝ่ายเลขานุการจะได้มีหนังสือตอบกลับไปยังสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อทราบมติคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เพื่อดำเนินการที่เกี่ยวข้องต่อไป

มติที่ประชุม เห็นชอบ ดังนี้

๑) เห็นชอบในหลักการกำหนดให้ "นาค" เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ประเภทสัตว์ในตำนาน

๒) มอบหมายกรมศิลปากร สำนักช่างสิบหมู่ ดำเนินการร่างภาพต้นแบบนาค ประกอบการเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓) มอบหมายกระทรวงวัฒนธรรม พิจารณานำเสนอ "นาค" ให้เป็น Soft Power เพื่อวางยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และกำหนดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๖ **เรื่องอื่น ๆ**

- การขับเคลื่อนการดำเนินงาน Soft Power ของกระทรวงวัฒนธรรม

นายเสริมคุณ คุณาวงศ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอต่อที่ประชุมว่า ประเด็นที่ ๑ เรื่องเกี่ยวกับ Soft Power เอกสารหลายชุดอธิบายว่ามุ่งเน้น เรื่อง 5F ตามนโยบายกระทรวงวัฒนธรรม

/จึงนำเสนอ...

จึงนำเสนอต่อที่ประชุม ถึงการนำศิลปะไทย ประเพณี และศิลปะไทยร่วมสมัย น่าจะเป็นหัวใจสำคัญต่อการดำเนินการเรื่องเศรษฐกิจสร้างสรรค์ หรือการผลักดันเรื่อง Soft Power ในปัจจุบันศิลปะไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียมีเกียรติภูมิสูงขึ้นเรื่อย ๆ ผลงานศิลปินไทยก่อนหน้านี้ก็ปรากฏในพิพิธภัณฑ์ระดับโลกหลายแห่งแม้กระทั่งพิพิธภัณฑ์ในประเทศสิงคโปร์มีการนำเสนอศิลปะไทยสมัยใหม่ บางงานจัดอยู่ที่ฮ่องกง แต่สถานการณ์โลกได้เปลี่ยนไปสภาพของฮ่องกงเปลี่ยนแปลง เรียกว่าจีนมีอิทธิพลมากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงอยากที่จะเสนอให้ศิลปะไทยเป็นหนึ่งใน Soft Power ที่ต้องให้ความสำคัญต่อไป

ประเด็นที่ ๒ ในเรื่องของการพิจารณาศิลปินแห่งชาติ กระบวนการต่าง ๆ จากที่ประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ให้ข้อสังเกต เห็นควรเสนอตั้งกรรมการภายในเพื่อพิจารณาเรื่องนี้อย่างจริงจัง เพื่อให้ความเห็นในลักษณะรอบด้านหลากหลายในกระบวนการพิจารณาศิลปินแห่งชาติ เพื่อให้ตำแหน่งศิลปินแห่งชาติเป็นตำแหน่งที่ยังคงศักดิ์สิทธิ์ ยั่งยืนในระยะยาว เป็นประโยชน์ในการพัฒนา Soft Power ในอนาคต

นายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม รองประธานกรรมการ กล่าวขอบคุณนายเสริมคุณ คุณาวงศ์ ในเรื่องของยุทธศาสตร์การพัฒนา Soft Power ของเดิมมีเรื่องเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ดำเนินการต่อเนื่อง จำนวน ๒๐ สาขา ในส่วนยุทธศาสตร์จะมีจุดเน้นที่ชัดเจนยิ่งขึ้น จากการประเมินกิจกรรมที่มีการดำเนินการอยู่ทั่วโลก จึงเกิดเป็น 5F สำหรับเรื่องของงานศิลปะไทย เป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจสร้างสรรค์อยู่แล้ว สามารถทำการผลักดันได้ตลอดเวลา ส่วนของยุทธศาสตร์ 5F นั้นเป็นยุทธศาสตร์ภายใต้แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ย่อย แผนระดับ ๓ ที่สามารถดำเนินการขับเคลื่อนต่อไปได้ในอนาคต ต้องชื่นชมศิลปินทุกท่าน ที่สร้างสรรค์ผลงานที่เป็นที่ประจักษ์ไปทั่วโลก ขณะนี้มีศิลปินหลายคนที่สร้างชื่อเสียงในต่างประเทศ ในส่วนของศิลปินแห่งชาตินั้น ได้แจ้งไว้ในวาระเพื่อทราบแล้ว ว่าจะมีการรับฟังความคิดเห็นมากขึ้น จะมีคณะอนุกรรมการฯ รับผิดชอบโดยตรงแต่ละด้าน เน้นการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายจากหน่วยงานต่าง ๆ มากขึ้น เพราะหลักการเสนอชื่อนั้น เจ้าตัวไม่ได้เสนอชื่อตนเองอยู่แล้ว เป็นหลักที่ยึดมาโดยตลอดเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสมาคมที่เกี่ยวข้องกับสาขานั้น ๆ ประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ เมื่อได้ผลแล้วจึงเสนอต่อคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนประกาศผลอีกครั้งหนึ่ง โดยประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นผู้ลงนามในประกาศ

นางปริศนา พงษ์ทัดศิริกุล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวว่า ในการประชุมครั้งต่อไป ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำเรื่องของนโยบายยุทธศาสตร์ แนวทางและหลักคิดในการพัฒนา Soft Power การส่งเสริม Soft Power มาเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกรรมการ ทั้งผู้แทนหน่วยงานและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยกรรมการทุกท่านจะได้ทราบว่าหลักคิดและจุดเน้นของกระทรวงวัฒนธรรมในเรื่อง Soft Power มีทิศทางอย่างไรบ้าง

นายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม รองประธานกรรมการ กล่าวขอบคุณนางปริศนา พงษ์ทัดศิริกุล เรื่องนี้ครอบคลุมในหลายภารกิจของแต่ละหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน สัปดาห์ที่ผ่านมาที่มีการอภิปรายร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่รัฐสภา มีประเด็น Soft Power หลายท่านได้ให้ความสำคัญ รองนายกรัฐมนตรี (นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์) ได้ตอบคำถามภาพรวมงบประมาณ Soft Power นั้น ไม่ได้อยู่ที่กระทรวงใดกระทรวงหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นภาพรวมทั้งหมดที่แสดงให้เห็นว่าทุกหน่วยงานกำลังมุ่งไปสู่การนำ Soft Power มาสร้างรายได้และผลักดันให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ซึ่งงบประมาณดำเนินการเรื่อง Soft Power สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ นั้น

/มีงบประมาณ...

มีงบประมาณกว่าสามพันหนึ่งร้อยล้านบาท ไม่ใช่หลักสิบล้าน หลายท่านอาจจะต้องการเน้นไปยังรายการที่ใช้ชื่อเฉพาะเจาะจงว่าส่งเสริมอุตสาหกรรม Soft Power ซึ่งถ้าเขียนโครงการเช่นนั้นจะได้งบประมาณไม่ถึงพันล้านบาท ฉะนั้นในภาพรวมรองนายกรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจ (นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์) ได้ชี้แจงไปแล้ว ถือว่าเป็นประเด็นที่ประชาชนในสังคมให้ความสนใจ ฝากปลัดกระทรวงวัฒนธรรมในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ ได้พิจารณารวบรวมข้อเท็จจริงในการดำเนินงานของอนุกรรมการฯ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ Soft Power ในหลายกระทรวงเพื่อเสนอคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติทราบในคราวต่อไป

รองศาสตราจารย์ปิติ ศรีแสงนาม กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวว่า สนับสนุนข้อเสนอของนางปริศนา พงษ์ทัดศิริกุล คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติต้องนำยุทธศาสตร์ Soft Power มาหารือกัน จากข้อมูลที่มีไม่ว่าจะแผนระดับใด รวมถึงนโยบายของกระทรวงวัฒนธรรมด้วยเรื่องยุทธศาสตร์ Soft Power มีลักษณะการดำเนินการในลักษณะเฉพาะกิจ (Ad hoc) เมื่อเหตุการณ์อย่างหนึ่งกำลังเกิดขึ้นและเกาะกระแส ปีต่อไปถึงจะตั้งงบประมาณสำหรับโครงการ ขณะที่ภาคเอกชนกำลังดำเนินการ และหลายประเทศภาครัฐเริ่มดำเนินการศูนย์วิจัยที่คาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (Future Lab) ที่แสดงให้เห็นถึงการคาดการณ์อนาคตที่ดีที่สุดคือการสร้างอนาคตเอง เพราะฉะนั้น ในภาคเอกชนหลาย ๆ แห่ง จะมี Future Lab โดยการนำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากหลายภาคส่วนมาระดมสมองในการประชุมปฏิบัติการเพื่อร่างภาพอนาคตเรื่อง Soft Power ว่าควรทำอย่างไร ในอนาคตต้องการเห็นสิ่งใด สิ่งที่มุ่งหวังอยากได้อะไรกลับมา และต้องทำอย่างไรบ้างเพื่อให้ได้ผลตามมุ่งหวัง เป็นการพยากรณ์เพื่อวางแผนระยะยาวโดยทำให้เกิดขึ้นได้ หน่วยงานของรัฐที่มีเครื่องมือในการดำเนินการอยู่ที่ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เป็นไปได้หรือไม่ที่กระทรวงวัฒนธรรมจะเป็นเจ้าภาพนำผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ไม่ใช่แค่ด้านศิลปิน ด้านศิลปะ แต่รวมถึงภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และภาคส่วน มาประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวางยุทธศาสตร์ โดยยกตัวอย่างประเด็นเล็ก ๆ อย่างเรื่องนาค ก็จะประโยชน์ในระยะยาว

นายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม รองประธานกรรมการ กล่าวขอบคุณรองศาสตราจารย์ปิติ ศรีแสงนาม กระทรวงวัฒนธรรมได้มีการรประสานงานกับทั้งภาคีเครือข่ายภาครัฐและสมาคมวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อเข้าร่วมเป็นอนุกรรมการ Soft Power ในแต่ละสมาคมวิชาชีพและกำลังเสนอยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน แม้กระทั่งใน Timeline Project ซึ่งได้รับความสนใจอย่างมาก แนวคิดในเรื่องการระดมทุน การใช้ Cryptocurrency และเทคโนโลยีต่าง ๆ กระทรวงวัฒนธรรมจะดำเนินการเรื่องนี้ต่อไป

นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กรรมการ กล่าวเพิ่มเติมว่า จากที่ได้กล่าวไปในตอนต้น กระทรวงวัฒนธรรมได้นำเสนอเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม ซึ่งครอบคลุมในหลายมิติของ Soft Power ถือว่าเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญยิ่งของการนำเอาเรื่องของวัฒนธรรม รวมถึงเอกลักษณ์ของชาติมาทำให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเพิ่มเติมให้เป็นที่ยอมรับของคนไทย และคนต่างประเทศมากขึ้น เห็นด้วยกับกรรมการทุกท่านที่จะนำเรื่องนี้มาทำให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อีกเรื่อง คือ กลุ่มเป้าหมาย ขณะที่กำลังเตรียมการยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ตามที่กระทรวงวัฒนธรรมได้กำหนดไว้ ในส่วนของกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญสำหรับการดำเนินการในเรื่องนี้ด้วย ในภาพของการทำ Soft Power ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ เป็นข้อมูลที่ทางกระทรวงวัฒนธรรมได้ทำอยู่แล้ว อาจเชื่อมโยงกับมรดกโลกทางธรรมชาติ และมรดกโลกทางวัฒนธรรมในจังหวัดที่มีพื้นที่เหล่านี้ร่วมกัน เช่น จังหวัดอุทัยธานี มีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งมรดกโลก เป็นจังหวัดที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเสด็จพระราชดำเนินมาต่อเนื่อง มีวัฒนธรรมร่วมกัน หรือพื้นที่จังหวัดสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และจังหวัดสงขลา เป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ส่วนของศิลปินแห่งชาติก็ส่งเสริมเรื่องของอัตลักษณ์ อาชีพเพิ่มเติมได้ ขอฝากประเด็นนี้เสริมไปในยุทธศาสตร์ของกระทรวงวัฒนธรรมด้วย

/นายอิทธิพล ...

นายอิทธิพล คุณปลื้ม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม รองประธานกรรมการ กล่าวขอบคุณปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หากไม่มีกรรมการท่านใดเสนอข้อมูลเพิ่มเติมในนามของคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ขอขอบคุณคณะกรรมการทุกท่านที่ได้เข้าร่วมประชุม และให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะในวาระต่าง ๆ ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

มติที่ประชุม เห็นชอบ และมอบฝ่ายเลขานุการฯ รับข้อเสนอแนะของที่ประชุมฯ นำวาระเรื่อง นโยบายยุทธศาสตร์ แนวทางการดำเนินงานและหลักคิดในการพัฒนาการส่งเสริม Soft Power นำเสนอต่อที่ประชุมฯ เพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้แทนหน่วยงาน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงทราบแนวคิด จุดเน้น และทิศทางในการดำเนินงานเรื่อง Soft Power ของกระทรวงวัฒนธรรม

นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม กรรมการและเลขานุการ ได้แจ้งที่ประชุมทราบ การนัดหมายการประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ ประธานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ นัดหมายเป็นการล่วงหน้า ในวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๓๐ น. ยกเว้นมีกรณีที่เป็นวาระสำคัญจะนำเรียนในลำดับถัดไป

เลิกประชุม เวลา ๑๒.๑๐ น.

(ลงชื่อ) ..... ผู้จดรายงานการประชุม
(นางพนารัตน์ คนขยัน)
ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
ผู้ช่วยเลขานุการ

(ลงชื่อ) ..... ผู้ตรวจรายงานการประชุม
(นายกฤษฎา คงคะจันทร์)
รองปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
ผู้ช่วยเลขานุการ

(ลงชื่อ) ..... ผู้ตรวจรายงานการประชุม
(นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร)
ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
กรรมการและเลขานุการ

คำสั่งคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ที่ ๕ /๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

ด้วยวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๕ เป็นวันคล้ายวันสถาปนาหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ครบรอบ ๗๐ ปี กระทรวงวัฒนธรรม กรมศิลปากร ตระหนักในพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงให้ความสนพระราชหฤทัยต่อบทบาทการดำเนินงานของหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม และทรงให้ความสำคัญต่อการจัดการเอกสารจดหมายเหตุประเทศไทย เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์เอกสารจดหมายเหตุในฐานะมรดกทางประวัติศาสตร์ พระองค์เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพระราชกรณียกิจด้านจดหมายเหตุทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทรงบันทึกข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยพระองค์เอง แล้วทรงนำมาพระราชนิพนธ์เผยแพร่เพื่อการศึกษา ทั้งพระราชทานพระราชดำริ ประกอบพระราชกรณียกิจนานัปการอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานจดหมายเหตุ จึงน้อมเกล้าฯ ถวายพระราชสมัญญาที่เหมาะสมแด่พระองค์ เผยแผ่เกียรติคุณให้แผ่ไพศาล

เพื่อให้การดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกอบกับคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๒/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๕ และมติที่ประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม	ที่ปรึกษา
๑.๒	นายวีระ โรจน์พจนรัตน์	ที่ปรึกษา
๑.๓	ศาสตราจารย์พิเศษ ธงทอง จันทรางศุ	ที่ปรึกษา
๑.๔	ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	ประธานกรรมการ
๑.๕	รองปลัดกระทรวงวัฒนธรรม (ที่ได้รับมอบหมาย)	กรรมการ
๑.๖	นางชมัยภร บางคมบาง ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์	กรรมการ
๑.๗	นางสาวพิมพ์พรรณ ไพบูลย์หวังเจริญ	กรรมการ
๑.๘	ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ	กรรมการ
๑.๙	ผู้อำนวยการสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์	กรรมการ

/๑.๑๐ นางดาวรัตน์...

๑.๑๐	นางดาวรัตน์ ชูทรัพย์ สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์	กรรมการ
๑.๑๑	ผู้อำนวยการกลุ่มเอกสารจดหมายเหตุและบริการ สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ	กรรมการ
๑.๑๒	อธิบดีกรมศิลปากร	กรรมการและเลขานุการ
๑.๑๓	ผู้อำนวยการสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๔	ผู้อำนวยการกลุ่มอนุรักษ์เอกสาร สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๕	นางภาวิดา สมวงศ์ สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. หน้าที่และอำนาจ

๒.๑ พิจารณากลั่นกรองข้อมูลเพื่อการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาแด่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

๒.๒ ดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสมพระเกียรติ

๒.๓ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น

๒.๔ ดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายวิษณุ เครืองาม)
รองนายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

รายงานการประชุม
คณะอนุกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕
วันจันทร์ที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕
ณ ศูนย์ประชุมกระทรวงวัฒนธรรม ชั้น ๘ อาคารวัฒนธรรมวิศิษฏ์ กระทรวงวัฒนธรรม

ผู้มาประชุม (ศูนย์ประชุมกระทรวงวัฒนธรรม ชั้น ๘)

๑. นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร	ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวเนาวรัตน์ ปัญญางาม	ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ	กรรมการ
๓. นางดาวรัตน์ ชูทรัพย์	นักอักษรศาสตร์เชี่ยวชาญ (ภาษาและวรรณกรรม) สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์	กรรมการ
๔. นางพัชรินทร์ ลั้งแท้กุล	รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการ กลุ่มเอกสารจดหมายเหตุและบริการ สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ	กรรมการ
๕. นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ	อธิบดีกรมศิลปากร	กรรมการและเลขานุการ
๖. นางณิชชา จริยเศรษฐการ	ผู้อำนวยการสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๗. นางภาวิดา สมวงศ์	รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ กลุ่มอนุรักษ์เอกสาร สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้มาประชุม (ออนไลน์ผ่าน Zoom Meeting Program)

๑. ศาสตราจารย์พิเศษ ธงทอง จันทรางศุ		ที่ปรึกษา
๒. นางชมัยภร บางคมบาง	ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์	กรรมการ
๓. นางสาวนันทพร บรรลือสินธุ์	ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์	กรรมการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. รองปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ติดราชการ

๒. นางสาวพิมพ์พรรณ ไพบูลย์หวังเจริญ ติดราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายวรพล นพวงศ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	กรมศิลปากร
๒. นางสาวทรายทอง ทองเกษม	นักจดหมายเหตุชำนาญการ	สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ
๓. นางสาวอาทิพรรษ์ ผาจันดา	นักจดหมายเหตุปฏิบัติการ	สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ
๔. นางสาวละอองเทียน นพขุนทด	นักจดหมายเหตุปฏิบัติการ	สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ
๕. นายสุมงคล สัวเห็ม	เจ้าพนักงานจดหมายเหตุชำนาญงาน	สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

เริ่มประชุม ๑๐.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานหรือเลขานุการแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ อธิบดีกรมศิลปากร แจ้งว่า ด้วยวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๕ เป็นวันคล้ายวันสถาปนาหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ครบ ๗๐ ปี กรมศิลปากร สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ตระหนักในพระมหากรุณาธิคุณสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้าฯ กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชุกมารี ที่ทรงมีต่องานจดหมายเหตุ จึงมีคำสั่งที่ ๘๗/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๕ แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยเชิญบุคลากรที่มีบทบาทในการถวายงานรับใช้สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านจดหมายเหตุตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อจัดทำรายละเอียดพระราชกรณียกิจสำคัญ และพระมหากรุณาธิคุณที่พระองค์ทรงมีพระปรีชาสามารถ พระวิริยะอุตสาหะ ปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการอันเป็นคุณประโยชน์ต่องานจดหมายเหตุไทย ด้วยเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพระราชกรณียกิจด้านจดหมายเหตุทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทรงบันทึกข้อมูลต่างๆ ด้วยพระองค์เอง แล้วทรงนำมาพระราชนิพนธ์เผยแพร่เพื่อการศึกษา ทรงสนับสนุนการรวบรวมเอกสารจดหมายเหตุเกี่ยวกับประเทศไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศมาจัดเก็บไว้ในแหล่งเรียนรู้ เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา ทรงเข้ารับราชการเป็นอาจารย์โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ทรงนำความรู้ด้านประวัติศาสตร์แสดงให้นักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ามีพื้นฐานความเข้าใจต่อความสำคัญของเอกสารจดหมายเหตุในฐานะแหล่งเรียนรู้สำคัญทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนทรงมีพระราชกระแสถึงความจำเป็นของการศึกษาด้านจดหมายเหตุระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย รวมถึงทรงให้คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาลตรวจและรักษาสุขภาพของบุคลากรหอจดหมายเหตุแห่งชาติ จึงควรมีการยกย่องเชิดชูพระเกียรติคุณด้วยการถวายพระราชสมัญญาแด่พระองค์อันเป็นประโยชน์แก่งานจดหมายเหตุไทยต่อไป

ที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องเพื่อทราบ

๒.๑ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ แจ้งว่า เพื่อให้การดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นไปด้วยความเรียบร้อย กรมศิลปากรจึงได้นำเสนอคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติพิจารณาเห็นชอบหลักการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาฯ และจัดทำคำสั่งคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่ ๕/๒๕๖๕ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ และศาสตราจารย์พิเศษ ธงทอง จันทรางศุ เป็นที่ปรึกษา ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธาน รองปลัดกระทรวงวัฒนธรรม (ที่ได้รับมอบหมาย) นางชมัยภร บางคมบาง นางสาวพิมพ์พรรณ ไพบูลย์หวังเจริญ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ นางดาวรัตน์ ชูทรัพย์ ผู้อำนวยการกลุ่มเอกสารจดหมายเหตุและบริการ เป็นกรรมการ อธิบดีกรมศิลปากรเป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ รวมทั้งสิ้น ๑๕ ท่าน มีอำนาจหน้าที่พิจารณากลั่นกรองข้อมูล ดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาฯ และแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น

ที่ประชุมทราบ

๒.๒ แนวทางการถวายพระสมัญญา

นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ แจ้งว่า ฝ่ายเลขานุการได้รวบรวมข้อมูลและสรุปแนวทางปฏิบัติในการถวายพระราชสมัญญาฯ ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการพิจารณาพระราชสมัญญาฯ พร้อมคำแปลที่เหมาะสม

๒. นำความกราบบังคมทูลสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อทรงทราบ

๓. เมื่อกองงานในพระองค์มีหนังสือตอบกลับกระทรวงวัฒนธรรมแล้ว กรมศิลปากรจะจัดทำหนังสือนำเสนอกระทรวงวัฒนธรรมพิจารณาลงนามถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเข้าประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณาการถวายพระราชสมัญญาฯ

๔. ประกาศราชกิจจานุเบกษา

ที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

๓.๑ การพิจารณาพระราชสมัญญา

นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ แจ้งว่า ตามที่กรมศิลปากร มีคำสั่งที่ ๘๗/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๕ แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีมติให้นำเสนอชื่อพระราชสมัญญาสำหรับประกอบการพิจารณา ดังนี้

๑. พระอัครราชูปถัมภิกาจดหมายเหตุไทย
๒. พระรัตนราชูปถัมภิกาจดหมายเหตุไทย
๓. พระอักษราบริรักษ์จดหมายเหตุไทย

นางภาวิดา สมวงศ์ แจ้งว่า พระอัคราชูปถัมภิกาจดหมายเหตุไทย มีความหมายว่า ผู้ให้การอุปถัมภ์งานจดหมายเหตุไทยที่ยิ่งใหญ่ พระรัตนราชูปถัมภิกาจดหมายหตุไทย และพระอักษราบริรักษ์จดหมายเหตุไทย ยังไม่ได้ให้ความหมายไว้

นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ แจ้งว่า การประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ คณะกรรมการได้มีความเห็นสอดคล้องในการพิจารณาคัดเลือกพระราชสมัญญา "พระอัคราชูปถัมภิกาจดหมายเหตุไทย"

นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร เสนอว่า จากการประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ ได้เห็นควรให้ตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจพิจารณากลั่นกรองข้อมูลเพื่อดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาฯ จึงสามารถนำเสนอหรือพิจารณาคัดเลือกพระราชสมัญญาที่เหมาะสมหรือสมควรได้

นางดาวรัตน์ ชูทรัพย์ เสนอว่า ตามรากศัพท์และความหมายของพระราชสมัญญาที่เสนอนั้น คำว่า "พระอัครราชูปถัมภิกาจดหมายเหตุไทย" มาจาก พระอัคร+ราชะ+อุปถัมภ์ และเติมว่า ภิกา เพื่อแสดงให้เห็นถึงสตรีเพศ มีความหมายว่า เจ้าฟ้าที่ทรงเป็นผู้ให้การอุปถัมภ์ที่ยิ่งใหญ่ต่องานจดหมายเหตุไทย สำหรับคำว่า "พระรัตนราชูปถัมภิกาจดหมายเหตุไทย" รัตน เป็นคำที่อัญเชิญจากพระนามสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อันเป็นสิริมงคลและเป็นขวัญกำลังใจแก่ข้าราชการหอจดหมายเหตุแห่งชาติและบุคลากรด้านจดหมายเหตุ สามารถให้ความหมายถึง เป็นดวงแก้วที่ส่องแสงสว่าง และให้ความหมายของคำนี้ได้ว่า สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์ที่ยิ่งใหญ่ต่องานจดหมายเหตุไทย ส่วนคำว่า "พระอักษราบริรักษ์จดหมายเหตุไทย" อักษรา มีความหมายถึง การเขียน และตัวอักษร ซึ่งอาจหมายถึงทรงเป็นผู้นำในการจดบันทึกเป็นแบบอย่างได้ บริรักษ์ ผู้ที่ดูแลช่วยเหลืออย่างยิ่งใหญ่ต่องานจดหมายเหตุไทย ทั้งนี้ เป็นการให้ความหมายตามรากศัพท์เบื้องต้น

นางชมัยภร บางคมบาง เสนอว่า จากที่ได้รับชมการนำเสนอข่าวผ่านสื่อเกี่ยวกับการถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เท่ากับได้มีการเลือกพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาจดหมายเหตุไทย" แล้ว และจากพระราชสมัญญา ทั้ง ๓ พระนามที่นำเสนอนั้น "พระอัคราชูปถัมภิกาจดหมายเหตุไทย" ถือเป็นคำที่แสดงความหมายตรงตัวและเข้าใจได้อย่างชัดเจน ถึงการประกาศยกย่องพระองค์ที่ทรงดูแลและให้การอุปถัมภ์งานจดหมายเหตุตลอดมา และเหมาะต่อการฉลองเนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี การสถาปนาหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ส่วนพระราชสมัญญา "พระรัตนราชูปถัมภิกาจดหมายเหตุไทย" และ "พระอักษราบริรักษ์จดหมายเหตุไทย" จำเป็นต้องอธิบายความหมายมากขึ้น ว่ามาจากรากศัพท์อะไร มีความหมายอย่างไร ดังนั้น การพิจารณาหรือนำเสนอพระราชสมัญญาใหม่ภายหลังจากนำเสนอข่าวแล้ว อาจดูไม่เหมาะสม จึงควรเลือกพระราชสมัญญาแรก สำหรับการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ อาจเป็นการรับรองในการคัดเลือกพระราชสมัญญา และจัดทำคำอธิบายความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น สำหรับนำไปดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาฯ ให้แล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์ของการจัดงาน

ศาสตราจารย์พิเศษ ธงทอง จันทรางศุ เสนอว่า ตามที่คัดเลือกพระราชสมัญญาลำดับที่ ๑ นั้น ในมุมมองส่วนตัวไม่ขัดข้องประการใด และได้ให้คะแนนพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาจดหมายเหตุไทย" และ "พระรัตนราชูปถัมภิกาจดหมายเหตุไทย" ใกล้เคียงกัน จากการพิจารณาเลือกพระราชสมัญญาลำดับที่ ๑ นั้น น่าจะมีแนวทางการดำเนินงานพอสมควรมาระดับหนึ่งแล้ว คณะอนุกรรมการฯ จึงควรดำเนินงานในการจัดทำคำอธิบายและเหตุผลการถวายพระราชสมัญญาฯ ให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถดำเนินงานถวายพระสมัญญาฯ ได้อย่างเหมาะสมต่อไป

นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ เสนอว่า คำว่า "พระอัคร" เป็นคำที่ใช้ในการถวายพระราชสมัญญากับเจ้านายหลายพระองค์ อาทิ พระอัครศิลปิน

นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร แจ้งว่า จากมติประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ ได้มอบให้จัดทำหนังสือกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อทรงทราบ และให้ดำเนินการถวายพระราชสมัญญาฯ ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๕

นางณิชชา จริยะเศรษฐการ ผู้อำนวยการสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ เสนอว่า ขอให้คณะอนุกรรมการชุดนี้ ร่วมพิจารณาความหมายของพระราชสมัญญาที่เหมาะสมและสมพระเกียรติ

นางดาวรัตน์ ชูทรัพย์ เสนอว่า คำอ่าน คือ "พระ-อัก-คระ-รา-ชู-ปะ-ถำ-พิ-กา-จด-หมาย-เหด-ไทย" คำว่า "พระอัคร" แทน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี "ราชูปถัมภิกาจดหมายเหตุไทย" แทนคำว่า ผู้ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์การจดหมายเหตุไทย

นางชมัยภร บางคมบาง เสนอว่า ควรเพิ่มคำว่า "การ" ก่อนคำว่า จดหมายเหตุไทย ที่พระราชสมัญญา

นางดาวรัตน์ ชูทรัพย์ เสนอว่า ขอตัดคำว่า "ทรง" ในเอกสารพระมหากรุณาธิคุณสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีต่องานจดหมายเหตุไทย เนื่องจากคำว่า พระราชทานเป็นคำราชาศัพท์แล้ว

มติ เห็นชอบพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย" อ่านว่า "พระ-อัก-คระ-รา-ชู-ปะ-ถำ-พิ-กา-กาน-จด-หมาย-เหด-ไทย" มีความหมายว่า "สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์การจดหมายเหตุไทย" และมอบฝ่ายเลขานุการดำเนินการจัดทำหนังสือกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อทรงทราบการถวายพระราชสมัญญาฯ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่นๆ

นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร สอบถามว่า คณะอนุกรรมการชุดนี้ นอกจากการพิจารณาพระราชสมัญญาฯ แล้ว ต้องกำหนดกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นภายหลังจากคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและประกาศราชกิจจานุเบกษาด้วยหรือไม่

นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ แจ้งว่า กิจกรรมเนื่องในการถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กรมศิลปากร โดยสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติได้มีการวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงานระดับหนึ่งแล้ว โดยจะจัดที่พื้นที่กรมศิลปากร อาคารสำนักหอสมุดแห่งชาติและสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

นางณิชชา จริยเศรษฐการ แจ้งว่า กรมศิลปากร โดยสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ได้มีการประชุมเบื้องต้นเตรียมการกิจกรรมให้มีการเสวนาระดับนานาชาติ โดยจะกราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงแสดงปาฐกถาพิเศษเกี่ยวกับการรวบรวมเอกสารจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นพระราชดำริในพระองค์ และได้มีการรวบรวมเอกสารจัดเก็บไว้ที่โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

นางภาวิดา สมวงศ์ แจ้งว่า การจัดกิจกรรมเนื่องในการถวายพระราชสมัญญา ประกอบด้วยการประกาศยกย่องพระองค์ด้วยการทูลเกล้าฯ ถวายแผ่นสุพรรณบัฏที่จารึกพระราชสมัญญา การจัดทำนิทรรศการ การเสวนานานาชาติ การจัดทำหนังสือที่ระลึก ๗๐ เรื่องสั้น โดยคัดเลือกเรื่องราวสำคัญทางประวัติศาสตร์จากเอกสารจดหมายเหตุที่จัดเก็บในสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ นอกจากนี้ กำหนดให้มีกิจกรรมก่อนพิธีถวายพระราชสมัญญาฯ ในวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๕ เพื่อประชาสัมพันธ์งานวันครบรอบ ๗๐ ปี การสถาปนาหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ภายในงานประกอบด้วย การจัดนิทรรศการ การเสวนา การมอบของที่ระลึกแก่เครือข่ายที่มีคุณูปการกับหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ซึ่งเป็นบุคคลและหน่วยงานที่มอบเอกสารจดหมายเหตุให้กับหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร เสนอว่า นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ ได้เสนอให้มีการประกาศยกย่องบุคคลสำคัญทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีความสำคัญต่องานจดหมายเหตุ แม้บางท่านได้ล่วงลับไปแล้ว สามารถประสานทายาทให้เข้ารับรางวัลประกาศยกย่องแทนได้

นางชมัยพร บางคมบาง เสนอว่า ควรจัดทำหนังสือที่ระลึก เนื่องในโอกาสถวายพระราชสมัญญาฯ ด้วยการประมวลพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ต่องานจดหมายเหตุไทย

ศาสตราจารย์พิเศษ ธงทอง จันทรางศุ เสนอว่า หนังสือควรประกอบด้วยเนื้อหา ๒ ส่วน ส่วนที่หนึ่งว่าด้วยการประมวลพระราชกรณียกิจที่พระองค์ทรงให้การอุปถัมภ์ต่องานจดหมายเหตุ และส่วนที่สองว่าด้วยการถวายพระราชสมัญญา “พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย” แด่พระองค์

มติ มอบฝ่ายเลขานุการจัดทำหนังสือที่ระลึก และเบิกงบประมาณจากสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

<u>เลิกประชุมเวลา</u> ๑๐.๔๗ น.

นางภาวิดา สมวงศ์
ผู้บันทึกการประชุม

นางณิชชา จริยเศรษฐการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

หน่วยราชการในพระองค์ ๙๐๔

ที่ พว ๐๒๐๖.๑๒/๓๗๕๙

สำนักพระราชวัง
สวนจิตรลดา กทม. ๑๐๒๐๐

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย" แด่ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

เรียน ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

อ้างถึง หนังสือกระทรวงวัฒนธรรม ด่วนที่สุด ที่ วธ ๐๔๒๔/๓๔๖๓ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

ตามที่มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูล สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมาย-เหตุไทย" แด่ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งมีความหมายว่า "สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์การจดหมายเหตุไทย" เพื่อเฉลิมพระเกียรติ และน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่องานจดหมายเหตุไทย เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี การสถาปนาหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลทรงทราบฝ่าละอองพระบาทแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงอารยา พิบูลนครินทร์)
ราชเลขานุการในพระองค์
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

กองงานในพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี
กรมกิจการในพระบรมวงศานุวงศ์
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๑๖๔๑ ต่อ ๑๓๖
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๐๓๗๐

หน่วยราชการในพระองค์ ๙๐๔

ที่ พว ๐๒๐๒.๒/๑๙๖๙๐

สำนักพระราชวัง
พระที่นั่งอัมพรสถาน เขตดุสิต
กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญาแด่ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพรัยพัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี

เรียน ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

อ้างถึง หนังสือ กระทรวงวัฒนธรรม ที่ วธ ๐๔๒๔/๔๒๓๕ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงวัฒนธรรม โดย กรมศิลปากร และสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ขอพระราชทานถวายพระราชสมัญญา แด่ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพรัยพัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ว่า "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย" มีความหมายว่า "สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพรัยพัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ผู้ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์การจดหมายเหตุไทย" เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสครบ ๗๐ ปี การสถาปนาหอจดหมายเหตุแห่งชาติ และน้อมสำนึกในพระกรุณาธิคุณที่ทรงสนพระราชหฤทัย ทรงส่งเสริม สนับสนุน และพระราชทานคำแนะนำในการดำเนินงานของหอจดหมายเหตุแห่งชาติ มาอย่างต่อเนื่องเป็นที่ประจักษ์ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว
จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลอากาศเอก

(สถิตย์พงษ์ สุขวิมล)
ราชเลขานุการในพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กองพระราชภารกิจในพระองค์ ๙๐๔
กรมมหาดเล็ก ๙๐๔
โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๐๘๑๐, ๐ ๒๓๕๖ ๐๘๔๙
โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๐๘๑๑

ร่าง

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง การถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย"
แด่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี
สิริกิจการิณีพีรยพัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยะชาติ สยามบรมราชกุมารี

ด้วยกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ได้เสนอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย" แด่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพีรยพัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยะชาติ สยามบรมราชกุมารี เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติและน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงให้ความสนพระราชหฤทัยและอุปถัมภ์งานจดหมายเหตุไทย อีกทั้งทรงพระกรุณาพระราชทานพระราชดำรัสแนะนำเกี่ยวกับวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่นำมาใช้ในงานด้านจดหมายเหตุที่ได้ทอดพระเนตรจากการเสด็จเยือนประเทศต่าง ๆ อันเป็นคุณานุปการต่อการพัฒนางานอนุรักษ์เอกสารจดหมายเหตุ และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลเอกสารจดหมายเหตุ ตลอดจนได้ทรงมีกระแสพระราชดำรัสถึงความสำคัญของการจัดทำหลักสูตรวิชาจดหมายเหตุในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย อันนำมาซึ่งการที่มหาวิทยาลัยศิลปากรได้เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการจดหมายเหตุและเอกสาร และได้พัฒนาเป็นหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการจดหมายเหตุและสารสนเทศมรดกทางวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการจดหมายเหตุ และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการจดหมายเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีความรู้ความสามารถในการวิจัยการจัดการจดหมายเหตุเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ถ่ายทอด และประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์แก่การศึกษาค้นคว้าของอนุชนรุ่นหลังสืบต่อไป

บัดนี้ คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่.....พ.ศ. .... เห็นชอบการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตุถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย" เพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพีรยพัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยะชาติ สยามบรมราชกุมารี ตามที่กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม เสนอ

ประกาศ ณ วันที่..... พ.ศ. ....

พลเอก
(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

QR Code สิ่งที่ส่งมาด้วย

เรื่อง การถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย" แด่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑	หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒	สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ วันจันทร์ที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓	สำเนาคำสั่งคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ที่ ๕/๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๕
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔	สำเนารายงานการประชุมคณะอนุกรรมการดำเนินงานถวายพระราชสมัญญาสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสครบรอบ ๗๐ ปี หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ วันจันทร์ที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕	สำเนาหนังสือสำนักพระราชวัง ที่ พว ๐๒๐๖.๑๒/๓๗๕๙ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๕
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๖	สำเนาหนังสือสำนักพระราชวัง ที่ พว ๐๒๐๒.๒/๑๘๖๘๐ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๕
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๗	ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การถวายพระราชสมัญญา "พระอัครราชูปถัมภิกาการจดหมายเหตุไทย" แด่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาเจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพีรยพัฒน รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี

https://drive.google.com/drive/folders/1RTtCmKrn1vJIQlnaZEWYYK5xirMoD5aS?usp=sharing